

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ CENTRA ZA MIROVNE STUDIJE ZA 2016. GODINU

SADRŽAJ:

Programski izvještaj

- Program: *Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja* 2
- Program: *Borba protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma* 9
- Program: *Socio-ekonomska pravednost* 17
- Program: *Ljudska sigurnost* 24

Organizacijski razvoj

- Organizacijski razvoj 28
- Planovi za 2017. godinu 34
- Financijski izvještaj 36

CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE

1. Program: Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja

O programu u 2016.

Rad programa pratio je zadane strateške ciljeve: Demokratizacija obrazovnog sustava i podizanje građanske pismenosti; Osnaživanje građana na aktivističko djelovanje te Osnaživanje i proširivanje međunarodne suradnje u području razmjene iskustava nenasilnih društvenih promjena, političkog obrazovanja i aktivizma.

Svim ovim ciljevima smo doprinosile kroz financiranje iz devet projekata i aktivistički rad. Odgovarale smo na aktualne političke i društvene izazove u svim područjima našeg rada. U radu sa školama u području GOO-a radile smo s nastavnicima/ama iz Slavenskog Broda, Osijeka i Rijeke, ali smo i proširile aktivnosti fokusirajući se na razvijanje **interkulturene dimenzije u obrazovanju** te ojačale suradnju s RAX programom. Također smo se konkretnije bavile **antifašizmom** - kroz okupljanje i povezivanje s različitim akterima, javna predavanja i publikacije, izradu obrazovnih materijala te rad sa studentima Mirovnih studija u mentorskoj grupi. Mirovni studiji imali su bogat program i nastavili su biti vrlo aktualni, što kroz redovni program, a posebno kroz javna predavanja i događanja.

Značajan iskorak napravile smo u **međunarodnoj suradnji** kroz prijenos iskustava i rad na integraciji u obrazovanju sa školama u Makedoniji. Također, ostvarile smo bolju suradnju i povezivanja u području Globalnog obrazovanja (izdavanje priručnika) i GOO-a (povezivanje s NECE mrežom i partnerstvo na organiziranju [međunarodne konferencije u Zagrebu](#)).

S obzirom na velika vanjska ograničenja u radu na ostvarenju prvog cilja, posebno je bio pojačan rad na drugom cilju. U prošloj godini više smo se povezivale i surađivale s drugim inicijativama, pojedincima i udrugama iz različitih sektora na pitanjima obrazovanja, građanskog aktivizma, javnih dobara, sloboda i ljudskih prava, razvoja solidarnosti i podrške. Ukratko - doprinosile širenju i povezivanju područja borbi.

U području **zagovaranja** demokratizacije i kvalitete obrazovanja uloženi su veliki napor koji je zbog promjene vlasti i zaustavljanja kurikularne reforme usmjeren na pritisak odozdo (rad na organiziranju prosvjeda Hrvatska može bolje) te analizi i praćenju rada institucija.

Izazovi i vanjski utjecaji

Društveno-politička situacija, uzrokovana vladanjem radikalno konzervativne političke elite i njihovim protudemokratskim težnjama koje su se očitovale i kroz ograničavanje i pritisak na rad i slobode u području obrazovanja, medija i kulture - utjecala je i na naš rad. Ovo izuzetno nepovoljno političko okruženje (za koncepte, vrijednosti i programe koje promičemo i pružamo) i pritisci, zatvaranje institucija za suradnju s nama (MZOS, AZOO), destruktivne politike i odluke u području obrazovanja (zaustavljanje cjelovite kurikularne reforme, djelomično osporavanje i neprovođenje Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije unutar MZOS-a, neuspostavljanje kriterija i procedura za priznavanje stručnog usavršavanja nastavnika, itd.), smanjilo nam je mogućnost utjecaja i suradnje s obrazovnim institucijama pa smo svoj rad i ostvarivanje ciljeva više usmjerile na *bottom up*, odnosno grass-root pristup. Time se povećao broj suradnika i partnera, a aktivnosti su se proširile i usložile. Uz navedeno, a istoga uzroka, izazovi za održivost našeg rada očitovali su se i u smanjenoj mogućnosti namicanja sredstava (rezanje već dobivenih sredstava ili neotvaranje najavljenih natječaja). Unutarnji

izazovi uglavnom se odnose na smanjenje tima u pojedinim periodima (porodiljni dopust i odlazak u SAD kolegica) i unutarnje probleme CMS-a koji su rezultirali znatno povećanim bavljenjem organizacijom te većim angažmanom oko namicanja sredstava, te posljedično, bavljenje primarnim aktivnostima u smanjenom obimu i iscrpljenošću.

Partneri i suradnici: Mirovna akcija (Prilep), GONG, B.a.B.e., Kuća Ljudskih prava, Inicijativa GOOD, WHW, Forum za slobodu odgoja, Hrvatsko debatno društvo, IDIZ, Marija Bartulović i Barbara Kušević (FFZG), Antifašistička liga, Mreža mladih Hrvatske, Smart, Volonterski centar Osijek, North-South Center Vijeća Europe.

Tko je u programu

Lovorka Bačić (u 2016. voditeljica programa, primarno područje rada suradnja sa školama, obrazovanje nastavnika i Građanski odgoj i obrazovanje), Emina Bužinkić (primarno na zagovaračkim aktivnostima, predstavnica u Inicijativi GOOD, ravnateljica Mirte), Lana Jurman (primarno rad sa školama, aktivnosti vezane uz Globalno obrazovanje), Jasna Račić (koordinacija Mirovnih studija i mentorskih grupa, istraživanje i izložba - Borovo), Iva Zenzerović Šloser (stručna voditeljica ustanove Mirta, programsko vođenje Mirovnih studija).

Ključne aktivnosti i rezultati

Rad na javnim politikama

CMS i GOOD Inicijativa su medijskom i *off-line* kampanjom *Naučimo biti veliki* te mobilizacijom građana zagovarali sustavno i kvalitetno uvođenje građanskog odgoja i obrazovanja te proces Cjelovite kurikularne reforme. Početkom godine, objavom Programa Vlade RH i „pogrešnom rečenicom“: „Zaustaviti proces trenutačne kurikularne reforme; napraviti reviziju strategije i korekciju nedostatka na temelju detaljne analize, uz sudjelovanje svih znanstvenih disciplina (posebno stem područja) i zainteresiranih dionika“, simbolično je najavljen period napuštanja reformskih promjena i eutanaziranja dotadašnjeg stručnog i konzultativnog procesa. Prije gašenja CKR-a u izvornom obliku te pristupa redigiranju i reviziji prijedloga kurikuluma od strane prethodne i sadašnje vlasti, GOOD Inicijativa analizirala je kurikulume GOO i drugih međupredmetnih područja te na tu temu organizirala javnu raspravu, nezadovoljna položajem GOO-a. U jeku organiziranih kritika na kurikularnu reformu, osobito na predloženi kurikulum povijesti, kao i s obzirom na višegodišnju nevoljkost u uvođenju građanskog odgoja i obrazovanja u hrvatske osnovne i srednje škole, GOOD je oštro reagirala na najavu uvođenja dopunske nastave o Domovinskom ratu uz suglasnost MZOS-a. GOOD je opetovano reagirala na nemušte političke poteze i „neprijateljsko“ preuzimanje CKR-a od strane osoba bliskih sustavu. S obzirom na širu društvenu podršku uvođenju kurikularne reforme dok je vlast istu zatirala galopirajućim korakom, nezadovoljstvo građana kulminiralo je okupljanjem 50.000 ljudi na prosvjedu **Hrvatska može bolje.**

Slika 1 - Prosvjed "Hrvatska može bolje", lipanj 2016.

S obzirom na to da nam je GOO u stalnom fokusu, suorganizirali smo skup „Građanski odgoj i obrazovanje na visokoškolskoj razini i uključivanje znanstvene zajednice“ o mogućnostima doprinosa znanstveno-istraživačke zajednice uvođenju građanskog odgoja i obrazovanja te podršci učiteljima i nastavnicima u tom procesu, te predstavili istraživanje [Građanski odgoj i obrazovanje u kontekstu visokoškolskog obrazovanja: Politike, praksa i izazovi europskog i nacionalnog visokoškolskog prostora](#) (autori: B. Čulum i N. Baketa). Objavili smo [Polazišne zahtjeve GOOD inicijative spram Agencije za odgoj i obrazovanje za stručno usavršavanje nastavnika i podršku provedbi sustavnog i kvalitetnog građanskog odgoja i obrazovanja](#). Uoči izvanrednih parlamentarnih izbora, organizirali smo ispitivanje političkih stranaka o obrazovanju kao prioritetu i prioritetima unutar obrazovanja te sučeljavanje kandidata na temu „[Obrazovanje u fokusu? - Što stranke obećavaju u obrazovanju?](#)“.

CMS je i nacionalni koordinator za globalno obrazovanje. Sudjelujemo u radu HUB4, radne skupine CONCORD-a za globalno obrazovanje.

Aktivizam

Zabrinuti za budućnost kurikularne reforme, aktivisti različitih organizacija iz GOOD Inicijative za sustavno i kvalitetno uvođenje građanskog odgoja i obrazovanja okupili su se ispred Sabora u sklopu akcije [Umjesto gušenja, kurikularnoj reformi prijeti izgladnjivanje](#) tražeći od zastupnika i prisutnih članova Vlade da podrže kurikularnu reformu i provedbu Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije bez odgađanja te da osiguraju potrebna financijska sredstva za njezinu provedbu. Aktivisti GOOD-a okupljali su se više puta tijekom godine, a u lipnju suorganizirali i inicijativu **Hrvatska može bolje**.

Aktivne smo bile u Petrinji i Vukovaru u podršci lokalnim inicijativama, udrugama i školama u osmišljavanju i organiziranju aktivnosti usmjerenih na povezivanje u promicanju socijalne pravde, solidarnosti i zaštiti ljudskih prava. Organizirale smo edukaciju o građanskom aktivizmu, planiranja, suorganizirale akcije te okrugle stolove na temu solidarnosti i zaštite ljudskih prava. U Vukovaru je kroz tu suradnju pokrenuta Facebook stranica [Vukovarska pozitivna](#) i održan okrugli stol [Izazovi nejednakosti](#), a u Petrinji smo surađivale sa [Platformom 53](#) i podržale njezin rad.

Edukacija

Mirta

Tijekom prošle godine Mirta je kao ustanova za obrazovanje odraslih doživjela razvojni organizacijski proces s provedenim strateškim planiranjem, formalnom uspostavom strateških partnerstava s udrugama Mreža mladih Hrvatske, Volonterski centar Osijek i SMART te strukturiranjem Upravnog vijeća ustanove. Osim toga, uspostavljene su pozicije ravnateljice i stručne voditeljice ustanove. Organizacijski razvoj Mirte je u početnoj fazi, a njezin programski sadržaj odnosi se na provedbu neformalnih obrazovnih programa za mir i demokraciju, Mirovnih studija, Studija o mladima za mlade, Demo-akademije i treninga za nastavnike o GOO kao neformalnim obrazovnim programima, te izrade kurikuluma Akademije za neprofitni menadžment. Partneri su surađivali kroz zajednički projekt Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju čiji je nositelj bio CMS. MIRTa je bila članica platforme Antifašistička liga u sklopu koje je proveden seminar „Protiv fašizma danas“ na Mirovnim studijima i razvijeni nastavni materijali [Govor mržnje i anatomija fašizma](#) za formalno i [Otpor i alternative suvremenom fašizmu](#) za neformalno obrazovanje.

Mirovni studiji

U 2016. godini program Mirovnih studija završila je 18. i započela 19. generacija polaznika. Program i dalje ustraje u ideji kako je artikulacija i prijenos prikupljene aktivističke prakse vrijedan doprinos dekonstrukciji društveno-političke i ekonomske zbilje, kako zbog razvoja kritičkog odmaka, tako i zbog poticanja na rad na društvenoj promjeni. Kako se stare teme sporo zatvaraju, a nove nižu nemilice, sretni smo što je na Mirovnim studijima kroz 15 kolegija svoje iskustvo prenijelo čak 20 voditeljica i preko 30 gostujućih predavača (od inicijatora ARK-a do najnovijih neformalnih inicijativa). U 250 sati strukturiranog rada pridajemo i brojne dodatne sate potrebne za uspješan **rad četiriju mentorskih grupa** koje bismo ove godine istaknule kao posebno motivirajući dio programa: **1. Ljudska prava**, pod mentorskim okom Tatjane Vlašić, pripremila je i održala Živu knjižnicu o radu pojedinaca, grupa i organizacija na

promociji i zaštiti ljudskih prava. Knjižnicu je na FPZG posjetilo 50-ak studenata i drugih zainteresiranih;

2. Migracije i izbjeglištvo, uz podršku Emine Bužinkić, prevodila je i predstavljala [\(anti\)Putovnicu](#), umjetnički projekt koji kroz književni tekst progovara o

Slika 2 – 19. generacija obrazovnog programa "Mirovni studiji"

pitanju migracija, državljanstva i humanosti. Studentice su Putovnice predstavile Prihvatilištu za izbjeglice Porin i na Defencing festivalu, a o svome su iskustvu s Defencing festivala snimili i kratak dokumentarni film; **3. Antifašizam danas**, uz Lovorku Bačić i Gorana Grosmana, pokrenula je istraživanje o suvremenim antifašističkim inicijativama i snimila kratak film o stavovima poznatih osoba prema antifašizmu; **4. Obrazovanje i rad**, s Jasnjom Račić, bavila se primjenjivim istraživanjem o odnosu obrazovanja i rada. Članice grupe dale su doprinos javnoj raspravi o kurikularnoj reformi kroz analizu zastupljenosti teme rada i radničkih prava. Grupa se kroz suradnju s BRID-om bavila i dokumentiranjem dobre prakse povezivanja proizvodnje i obrazovanja na primjeru [tvornice ITAS](#). Opsežniji izvještaj o radu 18. generacije mirovnih studija možete pročitati [ovdje](#).

Slika 3 – 19. generacija obrazovnog programa "Mirovni studiji"

Polaznicima 19. generacije pri upisu programa uručena je publikacija [Mirovni studiji – Osnovni pojmovi](#), a objavljena je i [Programska brošura](#). Izabrane pojmove pripremili su voditelji, a rađena je s namjerom da pruži pregled tema Mirovnih studija svim zainteresiranim, a čitatelje pozove na

raspravu. Uz redovni program, Mirovni studiji su se i ove godine odlučili za javni rad primarno orijentiran na otvaranje dijaloga o aktualnim temama. Održani su **seminari, javna predavanja, tribine, dijalozi**: 1. [Protiv fašizma danas](#) (8. i 9.2.2016.) okupio je predstavnike različitih aktivističkih (CMS, Mreža antifašistkinja Zagreba), sportskih (NK Zagreb 041) i umjetničkih inicijativa (kustoski kolektiv WHW), kako bi konceptualizirali i polaznicima predstavili suvremene manifestacije fašizma i različite modele otpora. Rad ovih inicijativa predstavili smo i u publikaciji [Otpor i alternativne tendencijama suvremenog fašizma](#). 2. [Slučaj Sirije – posljedice vojne intervencije i prilike za izgradnju mira](#) (15.3.2016.) održana je u suradnji s Klubom studenata FPZG. Emina Bužinkić i Gordan Bosanac su uz goste Hrvoja Ivančića i Gorana Božičevića pružili uvod u kompleksnost situacije u Siriji i brojne izazove pri intervenciji treće strane. 3. [Anatomija privremenih migracija](#) (26.4.2016.) organizirana je u suradnji s udrugom IPAK. Kroz prizmu angažirane umjetnosti otvorili smo raspravu o „običnim“ migrantima, radnicama i radnicima koji iz ekonomske nužde putuju od europske periferije ka njenom centru. Suradnja se nastavlja kroz postavljenu izložbu u sklopu programa Rijeka prijestolnica kulture 2020: *Luka različitosti*. 4. [Socijalizam na izmaku](#) (6.10.2016.) realizirali smo u suradnji BRID-om i Kustoskim kolektivom WHW. Tribina je tematizirala pristupe analizi raspada jugoslavenskog socijalizma. 5. [Sindikalizam u HŽ](#) (7.11.2016.) organizirali smo u suradnji s grupom bivših studenata MS koje se pod

mentorstvom BRID-a nakon završetka programa nastavila baviti temom mentorskog rada. 6. Podrška Društvu Afrikanaca Hrvatske u organiziranju okruglog stola „Uključivanje afričkih nacionalnosti: Priče starih i novih Afrikanaca“.

Grupa Borovo, koja se uz podršku Mirovnih studija i BRID-a posljednjih nekoliko godina bavi istraživanjem društvenih promjena u Vukovaru pred sam početak rata, ove godine nastavila je s izdavanjem znanstvenih radova i gostovanjem na stručnim i znanstvenim skupovima. Uz to, ove godine organizirana je [izložba](#) *Kome treba poduzeće Borovo 1988.-1991.* što smo iskoristili za kreiranje [web stranice](#) s najvažnijim dosadašnjim nalazima i rezultatima rada grupe Borovo.

Slika 4 - Izložba *Kome treba poduzeće Borovo 1988.-1991.*, rujan/listopad 2016.

Rad sa školama

Nastavile smo i 2016. rad na podršci školama za kvalitetnije provođenje sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja te proširile rad na interkulturalnoj dimenziji GOO-a i integraciji u obrazovanje. Iako s razine MZOS-a i AZOO-a postoje zapreke za suradnju škola s udrugama, a program GOO-a nema podršku za provođenje te već blijedi u praksama škola, raduje nas interes i odaziv nastavnika na naše obrazovne programe.

Organizirale smo i održale ciklus stručnog usavršavanja obrazovnih radnika za provođenje GOO-a za škole iz Osijeka i Slavenskog Broda te održale kontakt i podršku zainteresiranim nastavnicima. Grad Rijeka odlučio je 2016. uvesti GOO u šest osnovnih škola te smo održale pripremnu edukaciju nastavnika tih škola u području ljudskih prava, obrade kontroverznih tema i metodike.

U Makedoniji je uveden program MIO (međuetnička integracija u obrazovanju) te je potrebna velika podrška nastavnicima za pripremu i provođenje aktivnosti (nastavnih, vannastavnih i projektnih). Slijedom zajedničkog planiranja i suradnje s udrugom Mirovna akcija iz Prilepa organizirali smo i proveli tri modula edukacije za nastavnike te stručni skup za ravnatelje. U ovom projektu smo stručna podrška kao treneri, u izradi programa i kurikulumu usavršavanja nastavnika koji će se akreditirati te izradi

priloga za priručnik.

U suradnji sa RAX timom CMS-a radile smo na prikupljanju i izradi prijedloga nastavnih jedinica, radionica i vannastavnih aktivnosti koje za cilj imaju podršku nastavnicima u integraciji djece izbjegličkog/migrantskog porijekla. Izdali smo odličan priručnik [“Što je interkulturno obrazovanje? Priručnik za nastavnike i druge znatiželjnike”](#) u suradnji s dr.sc. Marijom Bartulović i dr.sc. Barbarom Kušević s Odsjeka za pedagogiju FFZG-a.

Pojačale smo međunarodnu suradnju u području globalnog obrazovanja te izdale priručnik [“Smjernice za globalno obrazovanje”](#) te u području građanskog obrazovanja kroz suradnju s [NECE](#) mrežom (pokrenula njemačka Federalna agencija za građansko obrazovanje), u okviru koje smo bili lokalni partner u organizaciji velike [međunarodne konferencije](#) u Zagrebu.

U programu *Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja iz 2016. posebno bi izdvojile:*

Inicijativa [Hrvatska može bolje](#) za potporu Cjelovitoj kurikularnoj reformi okupila je u zadnjem tjednu svibnja više od 250 različitih udruga, sindikata, entuzijastične učitelje i učiteljice te pojedince zainteresirane za kvalitetno obrazovanje i ujedinila ih u prosvjedima 1. lipnja 2016. godine diljem Hrvatske, u Zagrebu, Dubrovniku, Puli, Rijeci, Splitu, Osijeku, Korčuli, Slavanskom Brodu, Zadru, Poreču, Križevcima, Virovitici i Varaždinu. Prosvjedi su se istog dana organizirali i u brojnim gradovima Europe i svijeta. Inicijativa je održala i prosvjednu akciju *Hrvatska može bolje – bez vas!* 16. lipnja 2016. na Markovom trgu u Zagrebu. Više od 50.000 ljudi je 1. lipnja 2016. godine na brojnim skupovima diljem Hrvatske i inozemstva dalo potporu Cjelovitoj kurikularnoj reformi i Ekspertnoj radnoj skupini jasno zahtijevajući povjerenje obrazovnim radnicima i procesu Cjelovite kurikularne reforme bez pritiska, intervencija i cenzura; da Hrvatski sabor jednoglasno donese zaključak o podršci reformi i da se odbaci zaključak saborskog Odbora za obrazovanje o preuzimanju ekspertne radne skupine; da Hrvatski sabor donese Rezoluciju o obrazovanju kao nacionalnom strateškom interesu; da Vlada i nadležno ministarstvo osiguraju novac i autonomiju za provedbu reforme. Okosnicu Inicijative Hrvatska može bolje čine udruge organizirane u GOOD Inicijativu, ali su o ovom specifičnom pitanju odlučile angažirati širi krug organizacija civilnog društva i sindikate kako bi ukazali na važnost obrazovane reforme. Osim toga, svojim djelovanjem su potaknule i niz organizacija na uključivanje u GOOD Inicijativu i angažiranje u pitanju građanskog odgoja i obrazovanja. Time je proširena mreža organizacija uključenih u GOOD Inicijativu te su izgrađeni partnerski uvjeti za rad s nastavnicima, roditeljima i učenicima u mnogim sredinama u kojima prethodno GOOD Inicijativa nije bila zastupljena putem lokalnog članstva.

Plan za 2017.

Obrazovne i grass root aktivnosti

Mirovni studiji - idu dalje, aktualni i dinamični.

Integracija djece u obrazovni sustav - pratit ćemo i podržavati škole koje imaju djecu izbjegličkog i migrantskog porijekla, razvijati i provoditi obrazovne (edukacija nastavnika i obrazovni program „interkulturni medijatori“ za socijalne i obrazovne radnike, policiju, volontere, *integration officers*) i informativne aktivnosti za škole i zajednicu (razmjene iskustava, tribine) koje služe boljoj integraciji, izraditi/opisati primjere dobre prakse uključivanja djece.

Nastavit ćemo raditi s Mirovnom akcijom iz Prilepa na usavršavanju nastavnika za provedbu nacionalnog programa MIO (međuetnička integracija u obrazovanju), izradi priručnika za nastavnike te pripremi kurikuluma obrazovnog programa za nastavnike (za provedbu aktivnosti MIO-a) za akreditaciju za provođenje na nacionalnom nivou.

GOO - nastavit ćemo edukaciju nastavnika te nuditi edukacije gradovima koji žele uvesti GOO u svoje škole (Grad Rijeka i Istra) te tražiti mogućnosti za suradnju s nastavnicima Tjelesnog odgoja u području integracije GOO-a u nastavu. U suradnji s organizacijama iz Francuske, Španjolske i Poljske od 2017. do 2019. godine provodit ćemo aktivnosti u školama čiji je fokus osvještavanje stereotipa i tematiziranje različitih vrsta diskriminacije u društvu kroz fotografije kao medij komunikacije.

Globalno obrazovanje - nastavit ćemo biti koordinatori za GE i promovirati koncept u RH i priručnik prema školama, te se povezivati s partnerima iz EU na organizaciji GE tjedna.

Service learning (za studente) s fokusom na društvenu pravdu, namjeravamo interdisciplinarno povezivati naš rad sa fakultetima kroz istraživački rad i rad u zajednici.

Ako bude financijskih mogućnosti, želja nam je ponoviti istraživanje o vršnjačkom nasilju.

Zagovarački prioriteti i smjer/ciljevi

Kroz rad u Inicijativi **GOOD** zagovarat ćemo lokalno uvođenje GOO-a u škole/zajednice koje daju podršku. Od rujna 2016. do listopada 2017. sudjelujemo u provedbi projekta Time for GOOD Education kao nositelji klastera „Obrazovna zviždaljka“. Usredotočeni smo na analizu manjka reformskog potencijala u hrvatskom obrazovnom sustavu i osnaživanje promjena u obrazovnim praksama kroz razmjenu dobrih primjera i iskustava.

Zagovaranje ćemo usmjeriti na **pravo na obrazovanje** i istraživati nejednakosti u obrazovanju u suradnji s programom *Socio-ekonomska pravednost*. Uži fokus bit će nam **uključivanje djece migrantskog porijekla u obrazovni sustav** koji ćemo raditi u suradnji s programom RAX, a temeljiti na njihovom iskustvu, istraživanju o Romima te suradnji sa školama koje imaju djecu izbjeglice (Kutina, Zagreb).

U suradnji s Mirovnom akcijom iz Prilepa bavit ćemo se analizom obrazovnih politika Makedonije te izraditi *policy* dokument s preporukama na temu integracije interkulture prakse u makedonsko obrazovanje.

2. Program: Borba protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma

Članice programa: Vanja Bakalović, Emina Bužinkić, Sunčica Brnardić, Petra Jurlina, Julija Kranjec, Sara Kekuš, Sara Lalić, Mirjana Mikić, Cvijeta Senta i Tea Vidović.

Kratko o programu u 2016.

Program *Borba protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma* se u svom djelovanju i radu oslanja na stratešku smjernicu Centra za mirovne studije: **povećati otvorenost društva prema različitostima**. Tematska područja u kojima su članice ovoga programa stručnjakinje su: migracije, azil i integracija, diskriminacija, ekstremizam, govor mržnje i međuetnička radikalizacija, rasizam i ksenofobija, antifašizam, međuetnički odnosi te kapaciteti institucija za zaštitu ljudskih prava i jednakost. Implementacija djelovanja ostvaruje se kroz sljedeće metodološke pristupe u radu: interkulturalna

medijacija i socijalna podrška u integraciji, uspostava Interkulturnog društvenog centra, pravna pomoć i strateška litigacija, praćenje i zagovaranje promjena politika u RH i EU, javne kampanje i senzibilizacija javnosti, kulturna produkcija, istraživanje i stručne analize, stručne edukacije te promjena obrazovnih politika uz razvijanje interkulturnih obrazovnih sadržaja.

Neke članice programa su 2016. godinu dočekale u zimskom prihvatno tranzitnom centru Slavonski Brod jer se prolaz i tranzit izbjeglica kroz Republiku Hrvatsku nastavio, te smo bili aktivno uključeni u pružanje podrške izbjeglicama i suradnju s drugim organizacijama i institucijama. Radu Inicijative znatno su doprinijeli mnogobrojni volonteri koji su odlazili u izbjeglički kamp na teren, no pružali su podršku i na druge načine. Terenska koordinatorica Inicijative Dobrodošli! je u 2016. godini bila Sara Kekuš, koja je koordinirala teren, volontere te komunicirala s članicama Inicijative i javno predstavljala Inicijativu.

Programske aktivnosti u 2016. provodile su se uz financijsku podršku iz pet projekata.

Aktivnosti programa tijekom 2016. godine

▪ Aktivizam i javno medijski rad

Aktivistički i javno medijski rad bili su najviše integrirani u rad Inicijative Dobrodošli! koja je osnovana u rujnu 2015. Tijekom 2016. godine Inicijativa je pružala pomoć i podršku izbjeglicama u zimskom prihvatno-tranzitnom centru Republike Hrvatske, sve do zatvaranja tzv. „Balkanske rute“ u ožujku. Taj rad praćen je i medijskom kampanjom ‘NE POSTOJE ONI I MI. SVI SMO LJUDI.’ Povodom najave zatvaranja granica u veljači, održana je prosvjedna akcija ‘Europa ne može graditi svoju sreću na tuđoj nesreći’, a nakon zatvaranja prosvjed na Markovom trgu ‘Zatvaranje granica ubija’. Organizirane su i druge akcije poput ‘EU, prodala si dušu vragu’ uoči dolaska turskog predsjednika Erdogana. Inicijativa je u veljači organizirala predstavljanje izvještaja kojeg su napravili aktivisti Moving Europe razgovarajući s osobama koje su ostale „zaglavljene“ u pograničnom području Srbije i Hrvatske, blizu Adaševaca i Šida te u Beogradu od 11. do 25. siječnja 2016., a koji svjedoči o policijskom nasilju. Nedugo nakon toga, objavljen je i Izvještaj o kršenjima ljudskih prava u izbjegličkom kampu u Slavonskom Brodu koji je upozorio o stanju u kampu nakon zatvaranja granica. Kako je određen broj izbjeglica „zaglavio“ u kampu, Centar za mirovne studije uz podršku Inicijative Dobrodošli! pripremio je letak s odgovorima na najčešća pitanja koja su nam postavljena u kampu u Slavonskom Brodu, kako bi izbjeglice koje se tamo nalaze bile informirane o mogućnostima, pravima i ograničenjima sustava azila u Hrvatskoj.

Slika 5 - Prosvjed na Markovom trgu: Zatvaranje granica ubija, ožujak 2016.

Inicijativa je pored toga opetovano upozoravala na opasnost prijedloga Zakona o strancima i odredbe o kriminalizaciji solidarnosti. Tražili smo i ocjenu ustavnosti prijedloga Zakona o obrani i Zakona o nadzoru državne granice. Inicijativa Dobrodošli! istupala je nizom priopćenja, tiskovnih konferencija i akcija solidarnosti s aktivistima i drugim suradnicima međunarodno. Tijekom tradicionalnog svibanjskog Subversive festivala, CMS i Inicijativa organizirali su i sudjelovali u nizu panel rasprava o humanitarnoj i političkoj krizi na Mediteranu i u EU. Aktivisti Inicijative sudjelovali su i na niz međunarodnih konferencija, transnacionalnih i *no border* susreta. Koordinaciju Inicijative čine aktivisti CMS-a, Zelene akcije, Prava na grad i nezavisni novinari i aktivisti. Rad Inicijative podržavali su donacija žena koje su primile Nobelovu nagradu za mir, UUSC i OSIFE.

Tijekom cijele godine, kontinuirano smo upozoravali na štetne diskriminacijske prakse i slučajeve govora mržnje i diskriminatornog govora kroz komunikaciju s javnosti putem medija i društvenih mreža.

- **Direktan rad i podrška izbjeglicama**

Suradnja s volonterima ojačana je kroz Klub volontera CMS-a koji svakodnevno po nekoliko sati pružaju direktnu podršku izbjeglicama. Njihov angažman proteže se od održavanja radionica u Prihvatilištu za tražitelje azila u Porinu i Kutini, podršci u svakodnevnom životu u Zagrebu (prilikom obilaska institucija) te osmišljavanju javnih kulturnih događaja s ciljem senzibilizacije javnosti. Volonteri su tijekom 2016. godine održali nekoliko javnih predavanja zajedno s izbjeglicama u školama i knjižnicama.

CMS je nastavio podržavati prvu migrantsku udruhu Društvo Afrikanaca u Hrvatskoj, s kojom zajednički

provodimo projekt IPA RAX FREE. U veljači je registrirana Zadruga za interkulturalnu suradnju Okus doma koja je u ožujku pokrenula catering hrane karakteristične za zemlje porijekla izbjeglica i migranata, a u rujnu i tečaj arapskoga jezika. CMS je suosnivač ove zadruge i osigurava podršku u radu kroz zajedničko namicanje sredstava i druge vrste podrške. U rujnu je osnovan zbor Domaćigosti koji okuplja ljubitelje pjevanja te izvodi pjesme iz raznih dijelova svijeta s ciljem širenja interkulturalnosti u hrvatskom društvu. Zbor je svoj prvi nastup imao na Dan ljudskih prava u prosincu u Muzeju suvremene umjetnosti.

Slika 6 - Nastup zbora Domaćigosti ispred prihvatilišta Porin, prosinac 2016.

▪ Zagovaranje javnih politika

Slijedom donesenih politika na razini EU i obaveza koje je RH preuzela u vidu Europskog plana za upravljanje migracijama, a koje uključuju prihvata izbjeglica po modelu preseljenja i premještanja, Centar za mirovne studije pripremio je smjernice za integraciju koje se direktno tiču izbjeglica koje će u Hrvatskoj boraviti, bilo u statusu tražitelja međunarodne zaštite, ili osobe s odobrenom međunarodnom zaštitom. Osim toga, program se aktivno angažirao oko zagovaranja uvođenja mjera alternative detencije migranata koji se u Hrvatskoj nađu bez adekvatnih dokumenata ili vize. U tu svrhu izrađene su preporuke za uvođenje mjera alternative detenciji.

Članice programa sudjelovale su u radu triju vladinih radnih skupina: Radna skupina za izradu Akcijskog plana za integraciju (članice su Tea Vidović i Julija Kranjec), Radna skupina za praćenje zločina iz mržnje (članica je Cvijeta Senta) te Radna skupina za izradu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije (članica je Sara Lalić).

Program je održao Međunarodnu konferenciju o izazovima u prikupljanju podataka o (ne)jednakosti koja je poslužila kao osnova za zagovaranje osnivanja koordinacijskog tijela pri Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koje bi prikupljene podatke koristilo za izradu politika, mjera i aktivnosti za ljudska prava.

Slika 7 - Konferencija o dobrim praksama prikupljanja podataka o (ne)jednakosti, studeni 2016.

▪ Istraživanja i stručne analize

Program je izradio Godišnji izvještaj o stanju ljudskih prava u Republici Hrvatskoj za FRA – Fundamental Rights Agency. Isto tako je napravljeno istraživanje o rasizmu i ksenofobiji u Republici Hrvatskoj za europsku mrežu ENAR. Osim toga, za potrebe europske agencije FRA izrađena su istraživanja na teme: Detencija djece migranata, Mjesečni izvještaji o situaciji za vrijeme humanitarne krize, Temeljna ljudska prava u kontekstu upravljanja granicama i povratka. Također, izrađena su dva izvještaja za Vijeće Europe - Promoting Human Rights and Minority Protection in South Eastern Europe.

U suradnji s Kućom Ljudskih prava Zagreb i GONG-om a za potrebe njihovog zajedničkog projekta [Dosta je mržnje!](#) pisale smo par članaka: [Neprihvatljiv govor u komentarima na internetskim informativnim portalima](#), [Implikacije oslobađajuće presude Vojislavu Šešelju](#), [Montirani proces protiv Montiranog procesa na HRT-u?](#), [Izveštavanje središnjeg dnevnika HRT o izbjeglicama i tzv. izbjegličkoj krizi u periodu terorističkih napada u Parizu 2015. godine](#), [Uloga medija u oblikovanju javnog mnijenja prema izbjeglicama i tzv. izbjegličkoj krizi](#).

Pružili smo podršku Centru za istraživanje etničnosti, državljanstva i migracija pri Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu u izradi metodologije za kvalitativno istraživanje o uzrocima rasizma i ksenofobije u Hrvatskoj, koje će biti objavljeno u prvoj polovici 2017. godine.

▪ Senzibilizacija javnosti

Važan doprinos senzibilizacije javnosti za suživot s izbjeglicama bile su Interkulture – javni kulturni događaji u Slavanskom Brodu kao mjesto susreta kultura, dijaloga i solidarnosti putem kojih smo predstavili izbjegličke priče kroz film i hranu (u suradnji s DAH-om i Okusom doma), kroz ples manifestacijom „Plesom protiv rasizma“, projekcijom filma Martine Globočnik *Okus doma* te predstavljanjem slikovnice *Šarene priče* u vrtiću Ivane Brlić Mažuranić.

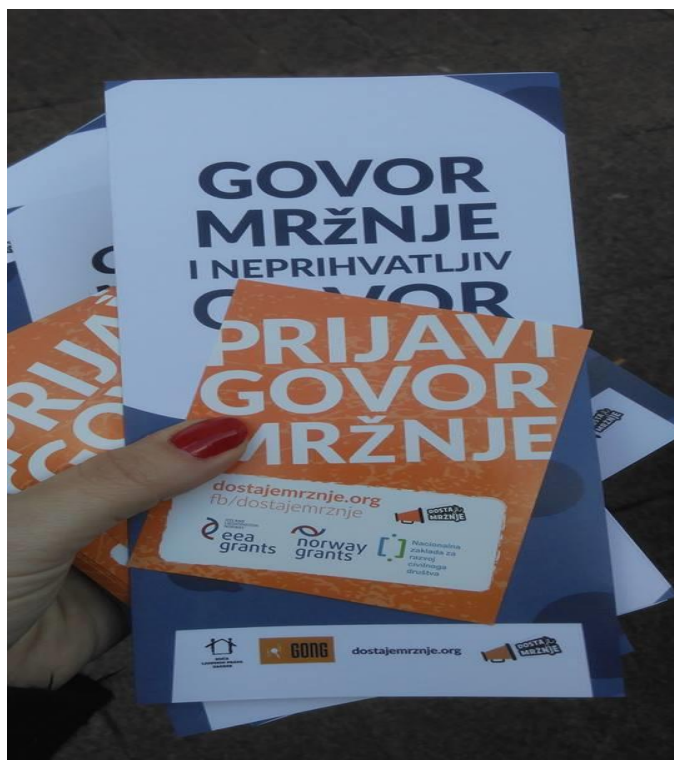
U suradnji s članicama Koordinacije za integraciju izbjeglica organiziran je 3. Tjedan izbjeglicama. Tjedan je otvoren tiskovnom konferencijom ispred Prihvatilišta za tražitelje azila Porin u Zagrebu na kojoj se naglasila važnost obrazovanja kao preduvjeta za dugoročnu i održivu integraciju. Manifestaciji je prethodilo otvaranje izložbe *Ljudi* Daga Oršića, fotografa i volontera CMS-a.

Dvodnevno kulturno i političko događanje **Defencing festival** u pograničnim gradovima Kumrovec i Bistrica ob Sotli imalo je za cilj izgraditi privremenu autonomnu zonu koja nadilazi granice, kroz blisku suradnju izbjegličkih zajednica, međunarodne aktivističke mreže, lokalne zajednice i civilnog društva. Ovim se događajem nastavila graditi solidarnost bez granica kroz razne umjetničke i kulturne radionice te političke diskusije s obje strane ograde.

Od proljeća do zime u suradnji s Upgrade platformom provodili smo kampanju *Zagreb: otvoreni grad* s ciljem uspostave Interkulturnog društvenog centra. Kroz kampanju smo pokazali niz sadržaja i formata kojima bismo obogatili centar, a kampanja je kulminirala međunarodnom konferencijom „Otvoreni grad - prema interkulturnom društvenom centru“.

Slika 8 - Konferencija "Zagreb- Otvoreni grad", listopad 2016.

Slika 9 - "Akcija Prijavi govor mržnje", studeni 2016.

Za Međunarodni dan borbe protiv fašizma i antisemitizma (9. studenog) organizirali smo u suradnji s Kućom ljudskih prava Zagreb malu aktivističku akciju - pokušaj razgovora s građanima/kama na Cvjetnom trgu o revitalizaciji fašizma i važnosti jačanja svijesti o odupiranju revizionizmu u vidu ksenofobnih i diskriminirajućih komentara u javnom prostoru.

Objavljen je *Izveštaj o rasizmu, ksenofobiji i etničkom ekskluzivizmu za 2015. godinu* koji je ušao u treću (jubilarnu) godinu - u njemu smo dale pregled aktivnosti CMS-a i partnera koje su odgovor na rasizam, ksenofobiju i etnički ekskluzivizam u društvu.

▪ **Pravna pomoć i strateška litigacija**

Tijekom cijele godine pružali smo pravne informacije i pravne savjete u području diskriminacije, osobito po osnovama rasa/etnička pripadnost/boja kože, vjera i nacionalno podrijetlo, te u području statusa - državljanstvo, privremeni boravak, stalni boravak, međunarodna zaštita. Tzv. „Balkanska ruta“, koja se u Hrvatskoj otvara u rujnu 2015. godine, unosi pravnu nesigurnost u živote izbjeglica i u 2016. godini. Nesigurnost se odnosi na razne pravne aspekte: status izbjeglica na tzv. „Balkanskoj ruti“, mogućnost spajanja obitelji, legalnost pojedinih ruta kretanja, kriteriji propusnosti izbjeglica u danom trenutku, kriteriji i postupci vraćanja izbjeglica iz jedne države u drugu te općenita dostupnost sustava međunarodne zaštite izbjeglicama. Izbjeglice su učestalo tražile pravne savjete oko navedenih pravnih aspekata kako bi mogle donijeti informirane životne odluke koje su se uglavnom odnosile na mogućnost odabira zemlje destinacije te spajanje obitelji. Centar za mirovne studije pružio je pravnu podršku mnogim takvim osobama. Nakon zatvaranja tzv. „Balkanske rute“ u ožujku 2016. godine, pravna nesigurnost se ne smanjuje, već poprima nove oblike, kada su države članice EU počele vraćati izbjeglice koje su prošle tzv. „Balkansku rutu“ u Republiku Hrvatsku. Pravni mehanizmi EU koji su bili, što neformalno što formalno, derogirani kako bi prethodno omogućili prolazak izbjeglica kroz rutu, ponovno su aktivirani. Primjena tih mehanizama upitne je legalnosti, pogotovo s obzirom da se, barem naizgled, nasumce primjenjivala, odnosno nije jasno po kojim kriterijima se odlučivalo hoće li se pojedine izbjeglice vraćati u RH, ili neće. Pri tome, bilježimo slučajeve u kojima su kršene vrijednosti zaštićene EU pravom, posebice pravo na spajanje obitelji, zdravstvenu zaštitu i posebna proceduralna prava koja se odnose na ranjive skupine. U suradnji s odvjetnicima, inicijativama i organizacijama civilnog društva država članica iz kojih su izbjeglice vraćane, pružali smo pravnu pomoć tim korisnicima. U području diskriminacije pružali smo pravnu pomoć pripadnicima nacionalnih i vjerskih manjina u području zapošljavanja, edukacije i pristupa pravdi. Slali smo pritužbe Uredu pučke pravobraniteljice i

pravobraniteljice za djecu te smo u suradnji s odvjetnicima poduzimali pravne radnje u svrhu zaštite prava tih korisnika. Pravnice su pravnu pomoć pružale u prostorijama CMS-a od 14 do 16 sati srijedom i petkom, te zbog konkretnih slučajeva odlazile u zimski prihvatni tranzitni centar u Slavanskom Brodu. Osim toga, odgovarale su na pojedinačne e-maile i telefonske upite. U prvom kvartalu 2016. godine pravna pomoć pružena je 23 osobe. Povrh toga, pružali smo pravne informacije izbjeglicama u ZPTC-u u Slavanskom Brodu. U drugom kvartalu pravna pomoć pružena je 51 osobi, u trećem kvartalu 16 osoba, a u četvrtom kvartalu 24 osoba.

Centar za mirovne studije godinama je aktivan u predmetima izručenja, posebice osoba koje imaju međunarodnu zaštitu u nekoj od država članica EU, a moliteljice izručenja su države koje su vršile proganjanje ili postoji opasnost da bi u tim državama njihov život ili sloboda bili ugroženi. 2016. godine surađivali smo na predmetu sirijskog državljanina kojem je odobren azil u Republici Austriji, a čije izručenje traže Saudijska Arabija i Ujedinjeni Arapski Emirati temeljem INTERPOL-ove tjeralice. Usprkos jasnoj opasnosti od povrede ljudskih prava, a time i međunarodnih pravnih instrumenata koja ih štite, prvostupanjski sud donio je rješenje kojim se udovoljava zakonskim pretpostavkama za izručenje u Saudijsku Arabiju. Temeljem žalbe Vrhovni sud je vratio predmet na ponovno odlučivanje. Podnesena je i ustavna tužba. Čitavo vrijeme postupka osoba se nalazila u ekstradicijskom pritvoru. Predmet nije riješen do kraja godine.

Početakom 2016. godine Vrhovni sud je presudio u slučaju Mamić, udružnoj tužbi koju smo prije pet godina pokrenule zajedno sa Zagreb Pride, LORI – Lezbijskom organizacijom Rijeka i Domino / Queer Zagreb radi Mamićevih izjava da u hrvatskoj reprezentaciji gejevi ne bi trebali igrati nogomet, jer gej čovjeka ne može vidjeti kao člana reprezentacije, već samo kao „kao baletana, tekstopisca i novinara“. Vrhovni sud dosudio je da je takvom izjavom predsjednik GNK Dinamo Zdravko Mamić [počinio izravnu diskriminaciju](#). Presudom je Zdravku Mamiću naložena javna [isprika](#) te mu je zabranjeno ponavljanje djela - što znači da on u svojim budućim javnim istupima ne smije koristiti govor mržnje prema LGBT osobama.

▪ **Stručne edukacije**

Članice programa su tijekom 2016. godine održale sljedeće edukacije:

- a) Tri edukacije za suce i tri edukacije za državne odvjetnike u drugoj polovici godine na temu antidiskriminacijskog zakonodavstva.
- b) Na Mirovnim studijama održani su kolegiji *Postkolonijalizam i migracije* te *Emancipacija kulturnog pluralizma za vrijeme izbjeglištva* te mentorska grupa (*Anti*)*Putovnica: Dokument za svakoga* koja je predstavljena izbjeglicama na Defencing festivalu protiv restriktivnih migracijskih politika EU u Kumrovcu (Putovnica je pjesma Antoineta Cessara).
- c) Trening za srednjoškolce „Ambasadori solidarnosti“ održan u Slavanskom Brodu nakon zatvaranja granica na kojemu je sudjelovalo 15 mladih iz nekoliko srednjih škola. Poslije treninga, srednjoškolci su radili projekte senzibilizacije u svojim školama i u suradnji s osnovnim školama u svojim gradovima. Završni su uradci predstavljeni na trećim Tjednima izbjeglicama.

Osim održanih edukacija, članice programa su krajem godine krenule u izradu programa i kurikulumu za provedbu edukacije za interkulturalne medijatore. Edukacija je namijenjena socijalnim radnicima,

učiteljima te djelatnicima koji se u svom radu susreću s izbjeglicama i strancima. Kurikulum se izrađuje u suradnji s vanjskim stručnjakinjama Claudijom Köhler i Eve Mägi, a provedba se planira u 2017. godini.

Plan programa za 2017. godinu

- Izrada Dunavskog **kompasa za izbjeglice** - alata koji će imati ažurirani pregled informacija o obrazovanju, zapošljavanju, zdravstvenoj skrbi i drugim relevantnim područjima (suradnja na međunarodnom projektu s Istraživačkim centrom Akademije znanosti i umjetnosti iz Slovenije i 15-ak drugih partnera i suradnika u podunavskoj regiji).
- U suradnji s kolektivom WHW i Upgrade platformom nastavljamo kampanju **Zagreb: otvoreni grad?** kojom zagovaramo uspostavu interkulturalnog društvenog centra. Njegov integralni dio je i integracijski centar za izbjeglice i migrante koji ima multifunkcionalni i poli-lokacijski karakter. Tijekom 2017. godine, osim kampanje, vodit ćemo i konzultativni proces s izbjeglicama, stanovnicima Dugava i stručnjacima.
- **Migrantsko socijalno poduzetništvo** - nastavno na pozitivan uspjeh Okusa doma s osnivanjem socijalnog poduzeća, podržavamo osnivanje drugih socijalnih poduzeća na inicijativu izbjeglica i migranata kroz prijenos iskustva, putem namicanja sredstava te organizacije susreta migranata poduzetnika. Prvi takav susret bit će i prva konferencija o migrantskom poduzetništvu u Hrvatskoj u travnju 2017. godine.
- **Inicijativa Dobrodošli!** i dalje nastavlja svoj javno-zagovarački, medijski, aktivistički i direktan rad. Inicijativa zagovara tri ključna cilja ove godine: kvalitetna integracija izbjeglica, oblikovanje alternative detenciji i onemogućavanje kriminalizacije solidarnosti. Osim toga, u suradnji s udrugom Are You Syrious?, pratimo i izvještavamo o nezakonitim i nasilnim protjerivanjima izbjeglica iz zemlje od strane hrvatske policije o čemu je u tijeku istraga. Inicijativa je usredotočena i na direktan rad s izbjeglicama i tražiteljima azila u prihvatilištima u Kutini i Zagrebu kroz KVOČ - Kluba volontera CMS-a. Rad Inicijative podržava UUSC - Unitarian Universalist Service Committee. Od početka godine u CMS-u na mjesto koordinatorice Inicijative zapošljavamo Leu Horvat.
- Sudjelovanje u radnoj skupini za prikupljanje podataka o (ne)jednakosti i, nadamo se, Radnoj skupini za izradu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije.
- Kampanja za suzbijanje diskriminacija provodit će se u drugom dijelu godine.
- Projekt „**Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma**“ provodimo u suradnji s međunarodnom konzultantskom tvrtkom Ecorys, a za Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Projekt traje od veljače 2017. do kolovoza 2018. godine, a uz niz aktivnosti uključuje i veliko terensko istraživanje diljem Hrvatske.

3. Program: Socio-ekonomska pravednost

Ciljevi programa: Stvoriti bazu podataka za praćenje nejednakosti u Hrvatskoj, Razviti kapacitete za kontinuirani monitoring EU politika u pogledu ekonomsko-socijalnih prava građana, Pozicionirati program u pogledu utjecaja na javne politike vezane za ekonomsko-socijalna prava građana, Početi

graditi kapacitete za zaštitu javnih dobara s fokusom na ona koja imaju utjecaj na ekonomska i socijalna prava građana, nejednakosti i pravednu raspodjelu bogatstva, Ojačati istraživačke kapacitete u području istraživanja rada, prekarijata i nezaposlenosti, Kontinuirano raditi na jačanju ekonomsko-socijalne pravednosti kao područja rada Platforme 112 i drugih mreža.

Programski tim u 2016. godini činile su Maja Pleić i Sandra Benčić, kao stalne članice, dok su ostali članovi tima (u pojedinim aktivnostima) bili: Mirjana Mikić, Petra Jurlina i Gordan Bosanac. Vanjski suradnici/e: Marina Škrabalo, Mladen Majetić, Valentina Vučković (EFZG), Velibor Mačkić (EFZG) i Vladimir Cvijanović, ekonomski stručnjak i znanstvenik.

Pregled ključnih aktivnosti

Program je većinski orijentiran na istraživačke i javno-zagovaračke aktivnosti a manje na edukacijske, no pored toga u protekloj godini implementirali smo nekoliko obrazovnih aktivnosti:

- **(Un)decent exposure festival u sklopu Subversive festivala kroz koji smo organizirali raspravu „Koji tip javne televizije Hrvatska treba“** u suradnji s Centre for Freedom of Speech, Hrvatskim novinarskim društvom (HND) i Association of Public Broadcaster Subscribers. Na panelu su govorili Tom Henheffer, direktor Canadian Journalists for Free Speech i Saša Leković, predsjednik HND-a.

U sklopu Subversive festivala prikazali smo četiri filma popraćena diskusijama:

Film **Citizenfour** nakon kojeg je organizirana panel diskusija „Sloboda govora, građanski neposluš i satira u digitalnom dobu“. Sudionici panela: **Jillian C. York**, direktorica zaklade Freedom of Expression, Electronic Frontiers Foundation, **Morana Miljanović**, istraživačica i aktivistica za slobodu izražavanja, **Matthew Stender**, istraživač i aktivist, Onlinecensorship.com, te **Borna Sor**, Newsbar.

Film **Cijena pravde** (The cost of justice) nakon kojeg je održana rasprava na temu Zviždači-hrvatska perspektiva sa sudionicima rasprave: **Mark Work**, direktor South East European Coalition for Whistleblower Protection, **Ivan Novosel** iz Kuće ljudskih prava Zagreb, **Bojan Bajić**, Centar za zviždače i demokraciju, BiH, **Zlatan Velagić**, zviždač iz BiH, te **Jelena Berković**, GONG. Prikazali smo i film **Najopasniji čovjek u Americi: Daniel Ellsberg i Pentagon papers** nakon koje smo imali raspravu „Tko zviždi zlo ne misli“ s panelisticama **Florence Hartmann**, **Jennifer Schulte**, istraživačica i zviždačica, **Jillian C. York**, direktorica Freedom of Expression, Electronic Frontiers Foundation te film **Utišani-rat protiv zviždača**.

- Početkom godine održali smo edukaciju iz metodologije analize koruptivnih rizika u području javnih nabava korištenjem pristupa strojne analize podataka (*big data analysis*) i aplikacijom određenih matematičkih modela za traženje uzoraka koji odudaraju od uobičajenih rezultata. Ovaj trening bila je uvodna aktivnost u analizu koruptivnih rizika javnih nabava Grada Zagreba i Zagrebačkog holdinga u periodu 2010. – 2015. koja će se dovršiti do kraja travnja 2017. godine. Analizu i trening radili smo u suradnji s Corruption Research Centre Budapest (CRCB).
- U lipnju smo održali dvodnevni trening za organizacije civilnog društva na temu **metodologije provedbe društvene revizije**. Ova aktivnost bila je namijenjena zaposlenicima CMS-a i vanjskim suradnicima koji s nama surađuju na provedbi prve društvene revizije poslovanja i

upravljanja državnom imovinom od strane DUUDI-ja, odnosno Ministarstva državne imovine. Treening je održala Sunčana Glavina Petričević iz ACT grupe.

Istraživanja

Tijekom 2016. godine završili smo istraživanje o podacima o nejednakostima u Hrvatskoj. Istraživanje se temeljilo na prikupljanju i kompiliranju podataka iz postojećih baza podataka na osnovu liste od 192 indikatora nejednakosti, a koja su generirana kroz konzultativni proces sa 29 stručnjaka iz područja društvenih, ekonomskih i pravnih znanosti. 192 indikatora podijeljena su kroz 8 istraživanih područja nejednakosti: ekonomija, porezi, siromaštvo i socijalna politika, obrazovanje, zdravlje i zdravstveni sustav, društvena i politička participacija, pravosuđe i okoliš. Prikupljanje podataka sastojalo se od istraživanja postojećih javnih baza, istraživanja institucija i NGO-a na reprezentativnom uzorku te istraživanja na nereprezentativnom uzorku ali koja ukazuju na određene trendove. Na osnovi prikupljenih podataka pripremljeno je 8 baza podataka na temelju kojih će se tijekom 2017. napraviti otvorena *online* baza podataka koja će, osim postojećih podataka ažuriranih s novim podacima za 2016., sadržavati znanstvene i stručne tekstove na teme vezane uz pojedine indikatore ili čitava područja istraživanja. Cilj je da baza podataka o nejednakostima s vremenom postane centralna referentna točka za istraživače, novinare, aktiviste i donositelje odluka kada su im potrebni podaci i dokazi o nejednakostima određenih društvenih skupina, odnosno nejednakostima unutar pojedinog područja.

Za potrebe publiciranja podataka pripremljena je stranica nejednakost.cms.hr koja se sastoji od kratkog sažetka nalaza za svako područje, vizualnih prezentacija ključnih indikatora nejednakosti u svakom području, baze podataka za svako područje, *policy* preporuka proizašlih iz nalaza istraživanja za svako područje, te uvodnog videa s ključnim informacijama i prezentacijama nejednakosti u osam područja života.

Slika 10 - Animacija Geometra (ne)jednakosti

Tijekom 2016. godine započeli smo još dva velika istraživanja: istraživanje o koruptivnim praksama i *overpricingu* u javnim nabavama Grada Zagreba i Zagrebačkog holdinga, kao dio rada na zaštiti javnih dobara i praćenju proračunskim raspolaganjima, te istraživanje o društvenom utjecaju raspolaganja državnom imovinom kroz kombinaciju metoda društvene revizije i analize društvenog utjecaja.

Analizu koruptivnih rizika Grada Zagreba i Zagrebačkog holdinga radimo u suradnji s Institutom za istraživanje korupcije iz Budimpešte. Prve rezultate analiza imat ćemo tijekom ožujka 2017. godine, a konačne do sredine travnja kada ćemo ih javno predstaviti. Analiza će obuhvatiti greške u proceduri, koruptivne radnje, pogodovanja i *overpricing*. Osim analize podataka o javnoj nabavi, dodatno ćemo napraviti i dubinsku analizu do četiri slučaja koja se kroz analizu pokažu kao izrazito sumnjiva te ćemo ih plasirati u formi novinarsko-istraživačkih tekstova o korupciji u Gradu Zagrebu.

Analizu društvenog utjecaja raspolaganja državnom imovinom radimo također kao dio jačanja zagovaračkih kapaciteta za zaštitu javnog dobra u RH. U sklopu ove aktivnosti pratimo i sve natječaje DUUDI-ja/Ministarstva državne imovine za koncesije, prodaju državne imovine i davanje u zakup, akcijske planove raspolaganja državnom imovinom, raspolaganje udjelima u tvrtkama, te posebno način upravljanja nekretninama na nacionalnom i lokalnom nivou. Cilj je pokazati da bi drugačiji model upravljanja državnom imovinom koji bi se bazirao na participaciji građana, uključujući i ranjive skupine, imao puno značajniji utjecaj na implementaciju ključnih *policy* ciljeva RH: smanjenje siromaštva, zapošljavanje, jasna stambena politika, povećanje otvorenosti društva, demografska slika i ravnomjerniji regionalni razvoj. Analiza će uključivati i studije slučaja raspolaganja određenom imovinom na lokalnoj razini. Analizu društvenog utjecaja upravljanja državnom imovinom radimo u suradnji sa znanstvenicama iz Ekonomskog instituta, Mihaelom Grubišić Šeba i Irenom Đokić.

Pored ova dva velika istraživanja u sklopu istog cilja radimo i analize modela upravljanja i produkcije društvene koristi za tri druge velike tvrtke/institucije u vlasništvu/upravljanju države: HEP, HPB i HZZO, te analizu upravljanja Zagrebačkim holdingom. Analizu HEP-a radimo u suradnji s IPE institutom, HPB-a u suradnji s Mihaelom Grubišić Šeba, dok analize HZZO-a i Zagrebačkog holdinga radimo u suradnji s nekoliko vanjskih stručnjaka volontera.

Uz navedeno, u sklopu suradnje na međunarodnom istraživačkom projektu PIE News /Commonfare financiranog iz programa EU za Istraživanje i razvoj Obzor 2020, provodimo intervju i fokus grupe u Hrvatskoj o prekarnom radu, nezaposlenosti i siromaštvu među mladima. Rezultate istraživanja u Hrvatskoj koristit ćemo za zagovaračke aktivnosti u području borbe protiv siromaštva i ekonomske nejednakosti. Cilj cjelokupnog projekta koji se provodi u Hrvatskoj, Italiji, Nizozemskoj, Škotskoj i Portugalu je postavljanje web platforme za suradnju i razmjenu dobara i usluga među osobama koje su siromašne, nezaposlene ili rade prekarne (<http://pieproject.eu/>).

Rezultati svih navedenih istraživanja biti će objavljeni tijekom 2017. godine.

Zagovaračke aktivnosti

Tijekom 2016. proveli smo analizu proračuna RH za vrijeme Oreškovićeve Vlade i usporedili proračun s predizbornim obećanjima. O [rezultatima analize](#) obavijestili smo javnost na press konferenciji i kroz

javno priopćenje [Obećanje ludom radovanje](#).

Na putu do dna: Za *Izvešće Platforme 112 o prvih sto dana Vlade* (Vlade Tihomira Oreškovića) pripremili smo analizu slabljenja poluga socijalne države i zaštite javnog i zajedničkog dobra.

Podržali smo pirotehničare u njihovoj borbi za dostojanstven rad u poslijeratnom razminiranju Hrvatske s naglaskom kako je ova djelatnost od primarnog javnog interesa te stoga mora biti **izdvojena iz tržišne utakmice i procesa javne nabave u kojem je kriterij najjeftinija ponuda**. Zajedno s pirotehničarima, CMS je pozivao Vladu i nadležne institucije da ozbiljno shvate i poduzmu konkretne korake kako bi zdravlje i živote pirotehničara te ostalih građana izdvojili iz tržišne utakmice. Također, tražili smo da se razminiranje zemlje nastavi u nadležnosti države, s kolektivnim ugovorom i u uvjetima dostojnim za pirotehničare.

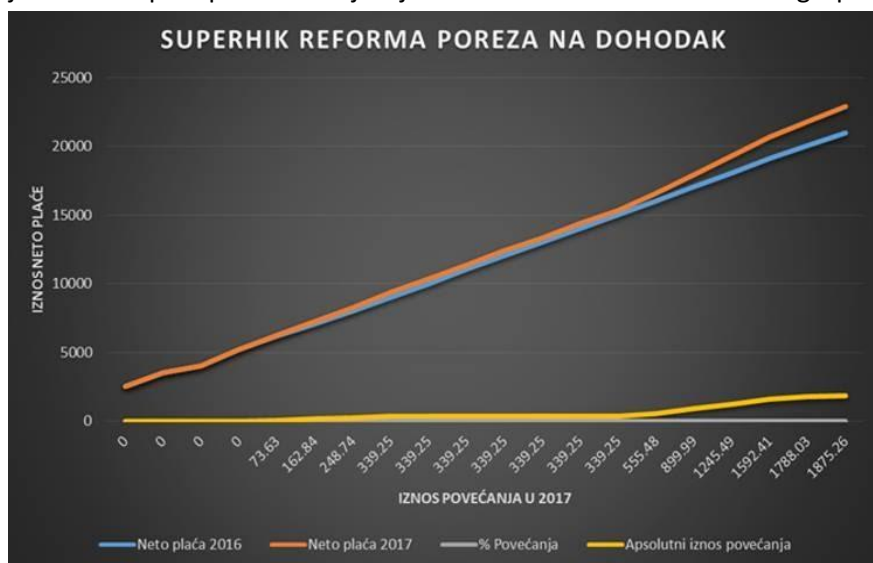
Premijeru, gdje su brojke: Upozorili smo premijera Oreškovića na potpuno **neprihvatljivu praksu donošenja odluka o privatizaciji odnosno prodaji udjela u tvrtkama putem telefonske sjednice Vlade**, dakle čak i bez rasprave članova Vlade, mada se radi o pitanju koje je za široku javnu raspravu.

Osudili smo postupke [ukidanja invalidnina za djecu s Downovim sindromom i slučajeve "rezanja" ostalih socijalnih naknada za najugroženije članove društva](#). Još prilikom donošenja proračuna CMS je upozoravao da su rezovi vidljivi upravo na ulaganjima u ljude: obrazovanju i socijali.

Birali su vas građani a ne banke: U rujnu smo napravili analizu ponašanja i odluka ministra Marića prema Unicreditu te smo upozorili građane i donositelje odluka na potencijalnu veliku štetu Hrvatskoj koju bi mogao donijeti reterirajući pristup Zdravka Marića prema tužbi Unicredita, vlasnika Zagrebačke banke, sukladno njegovim najavama kako želi nagodbu s bankama. Unicredit Austria tužila je RH na arbitražnom sudu pri Svjetskoj banci, temeljem trgovinskog sporazuma između Austrije i Hrvatske zbog Zakona o potrošačkom kreditiranju kojim je omogućena konverzija kredita u švicarskim francima, tražeći isplatu 3,5 milijarde kuna. Istaknuli smo da je taj iznos dva puta veći od cijene izgradnje samog Pelješkog mosta ili se za njega može izgraditi gotovo milijun kvadrata socijalnih stanova! Tražili smo ministra Marića i tehničku Vladu da se suzdrže od izjava kojima se oslabljuje pozicija RH u sporu s Unicreditom te da prestanu zastupati interese financijskog sektora nauštrb svih građana RH. Umjesto u Zagrebačku banku, Hrvatska treba uložiti 3,5 milijarde kuna primjerice u stambeni fond sa 17.000 stanova za mlade obitelji i time prevenirati daljnji odlazak mladih iz Hrvatske. Takav postupak bi trebao biti i interes same Zagrebačke banke ako želi imati s kim poslovati u Hrvatskoj u kojoj gotovo 10% odrasle populacije nema pristup financijskim uslugama zbog blokiranih računa, a stopa siromaštva jedna je od najvećih u Europskoj uniji.

Održali smo predstavljanja nalaza **Geometra nejednakosti i raspravu o nejednakostima** u hrvatskom društvu u Zagrebu, Osijeku, Splitu i Vukovaru.

SuperHik porezna reforma: tijekom rujna i studenog pratili smo pripremu porezne reforme posebno u dijelu promjena Poreza na dohodak. Već prije službene prezentacije reforme izračunali smo na temelju javno dostupnih podataka utjecaj reforme na različite dohodovne grupe i pokazali da povećanja plaća

nema ili su minimalne za sve niske i srednje dohodovne grupe te da će najviše profitirati oni s plaćama iznad 9.000 kuna, a posebno saborski zastupnici kojima će se plaća povećati i do 1.000 kuna.

Graf 1 - Prikaz povećanja plaća bogatima zbog porezne reforme, listopad 2016.

Nakon što smo izašli u javnost s ovim

podacima i #Superhikreforma svi mediji pa čak i stručnjaci počeli su za ovu reformu koristiti taj naziv. Na dan usvajanja reforme u Saboru zajedno smo s Platformom 112 [organizirali akciju](#) usmjerenu prema

zastupnicima gdje smo ih tražili da potpišu kako razumiju sve elemente reforme i da jamče da neće doći do povećanja dohodovnih nejednakosti u Hrvatskoj. Potpisala su dva zastupnika, Darko Milinović i Ines Strenja Linić, dok su ostali zapravo prešutno ili javno priznali da će doći do povećanja nejednakosti.

Slika 11. - Akcija ispred Sabora protiv SuperHik porezne reforme, prosinac 2016.

Plan ključnih aktivnosti za 2017. godinu

Aktivnost	Vrijeme	Napomene
Društvena revizija upravljanja imovinom državnom	Lipanj/Srpanj	Studija i zagovaračke aktivnosti
Analiza javnih nabava Grada Zagreba i Zagrebačkog holdinga i dubinske studije 4 koruptivna slučaja	Travanj/Svibanj	Predstavljanje analize i zagovaračke aktivnosti
Analiza društvenih učinaka upravljanja HEP-om	Rujan	Predstavljanje analize i zagovaračke aktivnosti
Analiza društvenih učinaka upravljanja HPB-om	Rujan	Predstavljanje analize i zagovaračke aktivnosti
Analiza društvenih učinaka upravljanja Zagrebačkim holdingom	Travanj/Svibanj	Predstavljanje analize i zagovaračke aktivnosti
Analiza društvenih učinaka upravljanja HZZO	Studeni	Predstavljanje analize i zagovaračke aktivnosti
Praćenje proračuna, proračunskih rezova i utjecaja na ranjive skupine	Kontinuirano	
Nastavak praćenja podataka o nejednakostima i izrada baze	Kontinuirano/Rujan	Zagovaračke aktivnosti
Organizacija konferencije o ekonomskim politikama ljevice i što one znače u sadašnjem kontekstu	Lipanj/Srpanj	Međunarodna aktivnost
Siromaštvo, prekarijat i nezaposlenost mladih	Lipanj/Srpanj	Analiza i zagovaračke aktivnosti
Kampanja za definiranje plaće potrebne za dostajan život kao minimuma	Kontinuirano	Sa Zakladom Solidarna i SSSH
Promjena Ovršnog zakona i mogućnosti potpune financijske blokade imovine	Od travnja nadalje	

4. Program: Ljudska sigurnost

Kratko o programu u 2016.

Program *Ljudske sigurnosti* ima za cilj propitivati dominantne koncepte (nacionalne) sigurnosti te razvijati i promovirati koncept ljudske sigurnost koji proizlazi iz potreba svakog pojedinca za sigurnošću. Program stavlja posebnu pažnju na moguće zlouporabe klasičnih koncepata sigurnosti (pretjerana tajnost, netransparentnost, neopravdano širenje straha, nargumentirana financijska dominacija sigurnosnog sektora, povrede ljudskih prava i sl.) kao što je koncept nacionalne sigurnosti. U sklopu ovog programa posebno se bavimo javnim politikama vezanim za rad policije, sigurnosno-obavještajnih službi i vojske. Naš fokus usmjeren je na monitoring navedenih institucija po pitanju povreda ljudskih prava i transparentnosti njihovog rada. Kroz naše monitoring i zagovaračke aktivnosti želimo raditi na transformaciji ovih institucija koje želimo vidjeti kao transparentne, u službi građana i koje ne krše ljudska prava niti promoviraju nasilje. Rad na ovom programu u 2016. godini bio je izazovan zbog nestabilne i neprijateljski nastrojene Vlade koja je srušena u lipnju u 2016. godine u Hrvatskom saboru. Rad te Vlade obilježila je opće disfunkcionalnost državnih institucija, a time i manjak zakonskih reformi. Budući da se ovaj program uvelike oslanja na javno zagovaranje, taj rad je bio do jedne mjere onemogućen tijekom 2016. godine. U 2016. godini program je provodio jedan formalan projekt u suradnji sa Beogradskim centrom za bezbedonosnu politiku, ali je provodio aktivnosti iz drugih programa koji su bili vezani za pitanja ljudske sigurnosti (posebno iz programa *Ekonomija i ljudska prava* te programa *Borbe protiv rasizma i ksenofobije*). Na taj način se uspjela ojačati sinergija među programima. Projektna neopterećenost programa je također omogućila da program reagira na brojne probleme vezane u 2016. godini (posebno na one vezane uz napad na koncept liberalne demokracije).

Tko je radio u programu

Program vodi Gordan Bosanac, a na programu je od siječnja do svibnja bila angažirana putem Erasmus intershipa Maddalena Avon sa Sveučilišta u Bologni koje je u sklopu programa izradila i obranila svoj magistarski rad na temu *The European Union External Border Management: FRONTEX and Securization of Migration*. Uz Maddalenu – kroz projektne aktivnosti – u programu su povremeno radile Petra Jurlina i Mirjana Mikić u aktivnostima vezanim za festival o zviždačima i treningu o sigurnosti na internetu. U tom segmentu je na programu pomagala i Maja Pleić. Na aktivnostima vezanim uz monitoring ekstremističkih grupa u Hrvatskoj i EU surađivala je i Cvijeta Senta.

Ključne aktivnosti

Centralni projekt programa u 2016. godinu bio je projekt o jačanju kapaciteta RH za slanje civila u mirovne misije i operacije. Kroz ovaj projekt izrađena je analiza prijedloga Zakona o sudjelovanju civilnih stručnjaka u međunarodnim misijama i operacijama. Nažalost zbog disfunkcionalnosti Vlade RH kroz 2016. godinu ovaj prijedloga Zakona nikada nije ušao u proceduru za njegovo konačno donošenje. Gordan je predstavio rezultate analize i na Beogradskom sigurnosnom forumu u listopadu 2016. – najvećem regionalnom forumu na temu sigurnosti. Sudjelovali smo na dva izlaganja u sklopu BSF-a: 1. jačanje sustava sudjelovanja civilnih stručnjaka za sudjelovanje u mirovnim misijama i operacijama u jugoistočnoj Europi i 2. hoće li civilno društvo obraniti demokratske vrijednosti?. Osim istraživanja na temu civilnih kapaciteta, u 2016. godini napravljeno je i istraživanje o katastrofalnim

poplavama koje su pogodile Bosnu i Hercegovinu, Srbiju i Hrvatsku 2014. godine. Cilj istraživanja je bio ocijeniti učinkovitost institucija u nošenju s katastrofom koju je prouzročila poplava. Istraživanje je rađeno u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Srbiji, a rezultat istraživanja su 3 teorijska teksta koja će biti objavljena u 2017. godine u knjizi posvećenoj poplavama.

Program *Ljudska sigurnost* reagirao je na niz zabrinjavajućih pojava vezanih uz sigurnosni sektor i militarizaciju društva. Tako smo kritizirali odluku Vlade da za 2017. godinu poveća proračun Ministarstva obrane. Iako se radi o simboličnom povećanju, CMS zagovara da se proračun za obranu smanji na 0.99% BDP-a, za razliku od sadašnjih 1.34% BDP-a. Reagirali smo i oko najave uvođenja koncepta tzv. domovinske sigurnosti i predložili da RH uvede ljudsku sigurnost u svoje politike. Posebno smo se angažirali oko odluke Vlade RH da poveća ovlasti vojske, tj. dozvoli vojsci da provodi vojničke

slika 12- Predaja Prijedloga za ocjenu ustavnosti zakona koji su omogućili da HV bude angažirana na granicama RH, kao prevencija ulaska izbjeglica, ožujak 2016.

ovlasti na granicama RH, a sve kao mjera prevencije od ilegalnog ulaska izbjeglica u zemlju. Protiv ove odluke Vlade pokrenuli smo ocjenu usklađenosti odluke (tj. izmijenjenih nadležnih zakona) s Ustavom. Ustavni sud se u 2016. nije oglasio oko naše pritužbe.

Reagirali smo i povodom nepravilnosti vezanih uz sigurnosno-obavještajni sektor, a posebno povodom pokušaja nezakonite smjene ravnatelja SOA-e. U 2016. godini Sandra Benčić nakon 10 godina sudovanja dobila je spor protiv SOA-e zbog nezakonite sigurnosne provjere koju je SOA provela

nad Sandrom, a u kojem je bila angažirana odvjetnica udruge B.a.B.e. Konačno, kroz program smo radili i na nekoliko pravnih slučajeva povrede ljudskih prava od strane SOA-e i pružali savjete građanima koji su imali takvih problema.

Slika 13 - (Raz)otkrivanje/ (Un)decent exposure festival u suradnji sa Subversive festivalom, svibanj 2016.

Program *Ljudska sigurnost* u suradnji s programom *Ekonomija i ljudska prava* organizirao je niz aktivnosti pod nazivom (Un)Decent exposé (razotkrivanje) kojega smo posvetili zviždačima i zviždačicama, a posebno onima koji su „zviždali“ u sigurnosnom sektoru. Tako smo u suradnji s Multimedijalnim institutom MAMA organizirali hrvatsku premijeru filma Snowden, a u suradnji sa Subversive festivalom prikazali niz filmova na temu zviždača i organizirali javne rasprave (*detaljnije vidi pod programom Ekonomija i*

Ljudska prava). Jedna od gošći javnih rasprava bila je i poznata francuska novinarka Florence Hartman koja je netom prije gostovanja na tribini bila puštena iz Haškog pritvora zbog zviždanja o neprofesionalnom radu suda.

U sklopu programa organizirali smo i trening za novinare i aktiviste za ljudska prava o zaštiti na internetu i upotrebi suvremenih tehnologija u aktivizmu i istraživačkom novinarstvu. Trening su nam držali stručnjaci iz organizacije Tactical Tech iz Berlina.

Aktivnosti vezane uz zviždanje i razotkrivanje završile su obilježavanjem 25 godina od ubojstva Josipa Reihl-Kira u Tenji. CMS već dugi niz godina obilježava ovu obljetnicu, a u 2016. u suradnji s lokalnim partnerima, gradom Osijekom i obitelji Reihl-Kir organizirali smo svečanu akademiju „Josip Reihl-Kir“ u Osijeku u spomen na 25. godišnjicu smrti. U sklopu ovu obljetnice, grafiti umjetnik Lunar izradio je u napuštenoj zgradi Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku veličanstveni mural u spomen na Josipa Reihl-Kira. „Svjestan sam da živi svijet pokreće stalna napetost između dobra i zla, života i smrti, kako god to nazvali. Čovjek bi tu trebao biti iznimka pa ipak većinom to nije. U takvom svijetu osjećam neizmerno poštovanje prema nenasilnim ljudima, koji žive i doprinose zajednici, a u teškim trenucima na svoja leđa prihvate breme koje većina ignorira. Dobronamjerni i hrabri ljudi su rijetkost u svijetu nevjerojatne

Slika 14 - Mural umjetnika Lunara u čast Josipa Reihl-Kira, Osijek 2016.

okrutnosti, manipulacije, pohlepe, površnosti i sebičnosti. Svjestan sam da crtanje jednog murala ne može puno promijeniti, ali drago mi je ako poruku netko vidi i razumije. Čast mi je što sam imao priliku napraviti mural posvećen čovjeku kakav je Josip Reihl-Kir“, izjavio je umjetnik Lunar.

Sudjelovali smo i u obljetnici obilježavanja mirne reintegracije istočne Slavonije koju tradicionalno obilježava Europski dom Vukovar. Gordan Bosanac objavio je tekst u časopisu *Politička misao* pod nazivom *Mirna reintegracija kao moguća okosnica hrvatske vanjske politike u vezi s izgradnjom mira*. Početkom 2016. godine organizirali smo trening za novinare i aktiviste iz Europe i SAD-a oko unapređenja monitoringa ekstremističkih desnih grupa u SAD i Europi koje su uzele sve više maha i počele snažnije utjecati na politiku i širenje populizma. Kroz taj trening uspostavili smo suradnju s nizom aktivista za zaštitu ljudskih prava i novinara iz SAD i Europe te razmjenjujemo informacije oko napada ekstremnih i fundamentalističkih desnih grupa na ljudska prava. CMS se dosadašnjim radom profilirao kao organizacija koja razvija inovativne strategije kao odgovor na fundamentalističke napade na ljudska prava. Temeljem tog rada Gordan Bosanac bio je pozvan kao stručnjak u radnu grupu podržanu od strane Instituta otvoreno društvo oko razvijanja nove strategije aktivizma pod nazivom „Reclaiming family values“.

Konačno, 2016. godinu obilježili su snažni napadi na civilno društvo, slobodu medija i slobodu izražavanja od strane tadašnje Vlade. Nema sumnje da su potezi Vlade išli u smjeru smanjenja demokracije u Hrvatskoj i pretvaranja RH u tzv. neliberalnu demokraciju, po uzoru na Mađarsku i Poljsku. Čitav CMS u suradnji s ostalim organizacijama civilnog društva organizirao je niz akcija protiv

Slika 15 - Tribina u Europskom parlamentu o napadima na liberalnu demokraciju u Hrvatskoj, lipanj 2016.

takvog načina vladanja. Program *Ljudske sigurnosti* u suradnji s programom *Ekonomija i ljudska prava* te u suradnji s Platformom 112 i grupacijom Zelenih u Europskom parlamentu organizirao je u Europskom parlamentu javnu raspravu o napadima na liberalnu demokraciju u Hrvatskoj. Da se radilo o uistinu alarmantnom trenutku za RH govori i činjenica da se je na panel odazvala i bivša predsjednica Vlade RH gospođa Jadranka Kosor koja je također

upozorila na tadašnje negativne trendove domaće politike.

Kroz ovaj program bili smo aktivni u Platformi za međunarodnu građansku solidarnost Hrvatske - CROSOL koja okuplja udruge aktivne u međunarodnoj razvojnoj suradnji. Gordan Bosanac je predstavnik CMS-a u CROSOL-u gdje je na funkciji predsjednika Upravnog odbora CROSOL-a.

Plan za 2017.

U 2017. godini program nastavlja sa radom monitoringa vojske, obavještajnih službi i policije. Za 2017. godinu Vlada je najavila usvajanje Strategije nacionalne sigurnosti i Zakona o domovinskoj sigurnosti. Poseban fokus staviti će se na donošenje ta dva prijedloga zakona. Predviđanja iz strateškog plana CMS-a nažalost su se obistinila. Svjedočimo sve većoj političkoj nestabilnosti i militarizaciji društva. U 2017. bit će potrebno dodatno se angažirati protiv militarizacije. Najava uvođenja obaveznog vojnog roka jedan je u nizu negativnih trendova na koje moramo naći odgovore. Program će se također više uvezivati s aktivnostima vezanim uz zaštitu izbjeglica, budući da je vidljiva i sve veća „sekuritizacija“ izbjegličkih trendova. U planu je i rad na programima de-radikalizacije mladih ljudi koji bi mogao uvezati sve programe CMS-a (obrazovanje, borba protiv nejednakosti i siromaštva, antirasizam i ljudska sigurnost).

Financije

Program za 2017. godinu nema zasebnih projekata nego se i dalje naslanja na aktivnosti drugih projekata koje se provode kroz ovaj program. Dio fundraisinga je učinjen krajem 2016. godine i očekuju se rezultati u prvoj polovici 2017. godine.

ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

Društveno-politička situacija značajno je obilježila rad CMS-a u 2016. godini. Godinu su obilježili kontinuirani udari na medije, civilno društvo, kulturne i nezavisne institucije u Hrvatskoj te neskrivene prijetnje istaknutim aktivistima i organizacijama, među kojima se našao i CMS. Udari su ponajprije doveli do financijskog slabljenja organizacije, a potom i destabilizacije uslijed smanjenja broja zaposlenih.

U prošloj godini Izvršni odbor CMS-a u prosjeku se sastajao jednom mjesečno (ukupno 12 sastanaka), dok se šest puta sastala programska *policy* koordinacija. Zapisnici IO-a kao i sve izvještaje za javnost slani su redovito članstvu na uvid.

Imali smo redovito godišnje operativno planiranje u siječnju kada smo izradili operativni plan s distribucijom aktivnosti po programima, vremenskom distribucijom te zaduženjima po osobama. Operativni plan se krajem svibnja, a obzirom na smanjenje broja zaposlenih, revidirao te je naglasak stavljen na projektne aktivnosti.

Prema Strateškom planu izrađenom za period 2016. - 2020. ključne su aktivnosti Centra za mirovne studije strukturirane u četiri programa koji su neposredno povezani sa sljedećim ciljevima: Povećati otvorenost društva prema različitostima, Podizati senzibilitet i kompetencije društva za nenasilje, Afirmirati ljudska prava u sferi ekonomije, te Promicati princip društvene solidarnosti, međunarodne razvojne suradnje i ljudske sigurnosti. Osim toga, u narednom se strateškom periodu uspostavlja i tzv. hub kao programski prostor razvijanja ideja koje povezuju kulturu i nenasilje.

Povećati otvorenost društva prema različitostima. Ova je smjernica usmjerena ka postizanju strukturnih institucionalnih promjena u području tretmana manjinskih grupacija te prevencije radikalnih i nasilnih oblika ponašanja usporedo sa stvaranjem društva dobrodošlice gradeći kapacitete pojedinaca i grupa za solidarnost. U 2016. godini težili smo postići i doprinostiti sljedećim promjenama: Povećanje pozitivnih stavova građana i solidarnosti s drugima i drugačijima (migranti, izbjeglice, nacionalne manjine, stranci i drugi); Javno i stručno identificiranje pojava ksenofobije, rasizma i radikalizma te uzroka strahova; Podizanje kvalitete integracije manjinskih skupina u lokalnim zajednicama; Stvaranje i izgradnja suradničkih mreža i „džepova otpora“ radikalizaciji, nacionalizmu, rasizmu i drugim pojavama koje ugrožavaju sigurnost pojedinaca i manjinskih grupa, te Osjetljivost i proaktivnost sustava (institucije) te ostvarivanje prava drugih i drugačijih.

Povećati senzibilitet i kompetencije društva za nenasilje. Ključne su strategije koje sadrži ova smjernica usredotočene na promjene obrazovnih politika i demokratizaciju obrazovnog sustava uz osnaživanje građana na aktivizam i nenasilno djelovanje. Osim toga, strateški je cilj da Centar za mirovne studije putem svojih obrazovnih programa povezanih s istraživanjem, javnim politikama i aktivizmom postane svojevrsni centar znanja. I proteklu godinu težili smo postići i doprinostiti sljedećim promjenama u društvu: Demokratizacija obrazovnog sustava i podizanje građanske pismenosti, Osnaživanje građana na aktivističko djelovanje te Prevencija nasilja i afirmacija nenasilnih praksi i iskustava.

Afirmirati ljudska prava u sferi ekonomije. Želeći dati doprinos raspravi i promjeni prema ekonomskoj pravednosti i zaštiti građana od kršenja njihovih prava uslijed ekonomskih kriza i nestabilnosti, kroz 2016. doprinosili smo sljedećim ciljevima: Koncept zaštite ljudskih prava integrirati u rad

međunarodnih financijskih institucija i nacionalnih banaka, Afirmacija ekonomske pravednosti te ekonomskih prava kao ljudskih prava, Zaštita javnih dobara te Identifikacija i osvještavanje poveznica između rata i ekonomije.

Promicati princip društvene solidarnosti, međunarodne suradnje i ljudske sigurnosti. Ova smjernica odnosi se na praćenje rada institucija te njihove strukturne promjene u podizanju kvalitete u zaštiti prava građana. Težimo postići i doprinosti sljedećim promjenama u društvu: Demistifikacija terorizma i zaštita ljudskih prava, Afirmacija civilnih misija i razvojne suradnje temeljene na solidarnosti, Uspostava kvalitetnog sustava građanskog nadzora vojnih, policijskih i obavještajnih službi te Promocija koncepta ljudske sigurnosti.

Promicati nenasilje i izgradnju mira kroz kulturu. Centar za mirovne studije teži promicanju nenasilja i izgradnju mira kroz kulturu, potičući kulturnu produkciju i razmjenu osoba i organizacija u kulturi, a osim toga razvijajući samostalnu kulturnu produkciju i kulturne programe. U programskoj je strukturi CMS-a kreiran tzv. hub, odnosno svojevrsni prostor kreativnog i razvojnog rada na povezivanju dvaju polja: nenasilja i kulturnih praksi.

Kroz programske izvještaje vidljiv je doprinos koji smo ostvarili u 2016. godini u postizanju ovih ciljeva i principa.

U Izvršni odbor na redovnoj skupštini u travnju 2016. godine izabrani su: Gordan Bosanac (Program *Ljudska sigurnost*), Tea Vidović (Program *borbe protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma*), Lovorka Bačić (Program *Transformacije sukoba i afirmacije nenasilja*), Sandra Benčić (Program *Ljudska prava i ekonomija*), Iva Zenzerović Šloser (Mirta), Zrnka Kušen (projektna voditeljica), Gordana Borić (voditeljica financija) i Julija Kranjec (organizacijska voditeljica). U rujnu 2017. istječe mandat organizacijskoj voditeljici Juliji Kranjec te se krajem 2016. krenulo u odabir nove osobe. Članstvo se o cijelom procesu obavještava putem zapisnika sa sastanaka IO-a.

Policy programska koordinacija ima zadatak da osigurava sustavan i prepoznatljiv rad organizacije, da prati i nadzire programsko poslovanje organizacije, strateški se određuje prema aktualnim događajima, odgovorna je za stvaranje strateških partnerstava s drugim organizacijama, i dr. Koordinacija je i ove godine nastavila s radom. Svrha ovog tijela je da se osigura ne samo dodatna sinergija programa unutar CMS-a, već i jači zagovarački utjecaj. Tijekom godine uglavnom smo se bavili postizbornim i predizbornim sadržajima i aktivnostima te planirali nove kampanje i zagovaračke prioritete, prije svega u ekonomsko-socijalnom području.

Tijekom 2016. godine organizacija je bila destabilizirana i pretrpjela je ozbiljne gubitke zbog društveno-političke situacije koja je dovela do iznenadnih smanjenja unaprijed dogovorenenih sredstava za projekte, kašnjenja isplate po provedbi projekata te kašnjenja ili neraspisivanja novih natječaja. Tako smo u lipnju i srpnju morali otkazati ugovore o radu za šest osoba, a upravljanje organizacijom usmjerilo se na krizni menadžment. Smjer je u što bržem prevladavanju te situacija i da se što prije ljudi ponovo zaposle. Do kraja godine u radni odnos vratilo se troje osoba. Značajan rast i razvoj organizacije u posljednjih nekoliko godina, a kojem je značajno doprinijelo stabilno institucionalno financiranje putem Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, zahtjeva kontinuirane napore u namicanju sredstava te na unapređenju organizacijskih procesa i menadžmentu ljudskih resursa.

U 2016. godinu ušli smo s 22 zaposlenih na puno radno vrijeme i 1 na stručnom osposobljavanju. Tijekom godine u CMS-u su svoj doprinos dali i: Sara Kekuš na honorarnom radu na aktivnostima Inicijative Dobrodošli! i programu *Borba protiv rasizma i ksenofobije*, Jack Garvey i njegov asistent Alex Wiegel u sklopu programa Fullbright-a te Maddalena Avon i Vyta Vailionyte na internship programu. Prosinac 2016. završavamo sa 14 zaposlenih na puno radno vrijeme.

I ove godine nastavili smo s provedbom godišnje evaluacije rada zaposlenih (čija je svrha unapređenje rada i bolje funkcioniranje unutar programa te jačanje povjerenja, kao i bolje planiranje radnih mjesta), jasno definiranim odgovornostima, dugoročnoj strategiji, aktivnostima i programima razrađenim kroz strateško planiranje. I dalje svakog petka održavamo uredske sastanke na kojima se informiramo o najznačajnijim događajima prošlog i narednog tjedna te se dnevni red sastanaka Izvršnog odbora i *Policy* programske koordinacije unaprijed šalje na uredsku *mailing* listu.

Ove godine radna grupa SOKNO se nije sastajala.

Tijekom 2016. godine koristili smo zadnju godinu trogodišnje institucionalne potpore Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

U prva tri mjeseca većina je zaposlenika, uključujući one na institucionalnim pozicijama, bila značajno angažirana oko humanitarne krize - na terenu i u uredu. I nakon zatvaranja službene rute bili smo aktivni u Inicijativi Dobrodošli!, organizirali niz aktivističkih, zagovaračkih, edukacijskih aktivnosti te se posvetili radu u zajednici i podršci organizacijama koje se do sada nisu bavile ovim temama, a u svoj rad žele uključiti izbjeglice.

U znak sjećanja na Josipa Reihl-Kira u suradnji s Gradom Osijekom organizirali smo Akademiju „Josip Reihl-Kir“ u spomen 25. godišnjice smrti te je na napuštenom osječkom zidu naslikan mural *Rhythm of the saints / If I have weaknesses, don't let them blind me*, nazvan po pjesmi Paula Simona čiju je ploču Josip Reihl-Kir posljednju kupio.

Obilježavajući 18 godina od kada je završen proces Mirne reintegracije pozdravili smo odluku Predsjednice RH da nastavi tradiciju Ureda predsjednika da se i ove godine simbolično obilježi završetak Mirne reintegracije. Istovremeno, izrazili smo žaljenje što Vlada u odlasku, kao ni političke stranke koje su preuzimale vlast, nisu uložili napore i pokazali interes za obilježavanjem ovog iznimnog datuma iz bliske hrvatske povijesti.

Povodom najava da će Vlada RH uskoro krenuti u izmjene Zakona o nadzoru državne granice, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Centar za mirovne studije, Inicijativa Dobrodošli!, Miramida centar i Regionalna adresa za nenasilno djelovanje reagirali su javnim pismom ističući pitanja: *Tko nas napada? Od koga se branimo? Zar smo u ratu? Izbjeglice su u potrazi za sigurnošću, a naša je moralna obaveza i obaveza koja proizlazi iz međunarodnog humanitarnog prava učiniti sve što možemo u sferi humanitarnog zbrinjavanja.* Nakon opetovanih upozorenja Vladi i Saboru da izmjene Zakon o obrani i Zakon o nadzoru državne granice, prema kojima se omogućava slanje vojske na granice i veće ovlasti policiji, nisu u skladu s ustavnim odredbama, CMS je podnio zahtjev za ocjenu ustavnosti tih zakona jer je evidentno da predložene dopune zakona izlaze iz ustavnih okvira prava i ovlasti oružanih snaga RH, da nisu proporcionalne sa stvarnom situacijom, da su predložene na način koji krši proceduru i demokratske standarde donošenja zakona u RH, te ih je stoga potrebno povući iz procedure usvajanja. Osim toga, i Povjerenica za informiranje potvrdila je da su u donošenju izmjena tih zakona Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP) i Ministarstvo obrane (MORH) prekršili Zakon o pravu na pristup informacijama jer nisu proveli savjetovanje sa zainteresiranom javnošću.

U listopadu je Općinski građanski sud u Zagrebu donio pravomoćnu presudu kojom Republika Hrvatska mora isplatiti odštetu članici CMS-a Sandri Benčić zbog nezakonite sigurnosne provjere koju je Sigurnosno-obavještajna agencija (SOA) provodila i kojom joj je povrijeđeno pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja.

Putem internetske stranice i društvenih mreža sve informacije su vrlo dostupne, transparentne i provjerljive. Kako je godina odmicala prijeteće i poruke mržnje, mailovi, grafiti pojedincima i organizaciji počeli su stizati sve češće i češće.

CMS je dobio nagradu Miko Tripalo za 2015. godinu za promoviranje mira i tolerancije u Hrvatskoj, borbu za prava diskriminiranih, obespravljenih i marginaliziranih društvenih skupina te za poseban angažman i pomoć izbjeglicama i migrantima u 2015. godini.

Suradnja s drugim organizacijama i *ad hoc* inicijative

I ove godine smo veliku pažnju davali uspostavi partnerskih odnosa, kako među organizacijama civilnog društva, tako i u međusektorskoj suradnji. Tijekom godine inicirali smo nekoliko aktivnosti (javna događanja, javna priopćenja, tiskovne konferencije, zajedničko komentiranje zakonodavstva i dr.) vezanih za ekonomsku i monetarnu politiku, sigurnosni sektor, za veću suradnju OCD-a u područjima zaštite ljudskih prava, suzbijanja diskriminacije, radu na integracijskim politikama azilanata i stranaca, kampanji za uvođenje obrazovanja za demokratsko građanstvo te protiv militarizacije društva.

Aktivno smo se uključili i bili dio inicijative Hrvatska može bolje - Podrška Cjelovitoj kurikularnoj reformi koja je u lipnju organizirala i pozvala građane na prosvjede diljem Hrvatske – u Osijeku, Slavanskom Brodu, Virovitici, Varaždinu, Zagrebu, Poreču, Puli, Rijeci, Zadru, Korčuli, Splitu i Dubrovniku.

Osim toga, nastavili smo aktivno raditi unutar Platforme 112 i njenoj koordinaciji. Najznačajnije aktivnosti Platforme bile su usmjerene na parlamentarne izbore pa smo sudjelovali u izradi Osvrta Platforme 112 na prvih 100 dana rada Vlade: *Na putu do dna*. Osim toga, povodom oslobađajuće presude Haškog suda Vojislavu Šešelju za zločine nad civilima u Hrvatskoj, BiH i Vojvodini, Platforma 112 i Centar za žene žrtve rata uz podršku Žena u crnom iz Beograda, organizirala je prosvjedno stajanje na zagrebačkom Trgu bana Jelačića pod nazivom OSLOBAĐANJE ŠEŠELJA - PORAZ ZA PRAVDU, SRAMOTA ZA SUD, NEPRAVDA ZA ŽRTVE!. Povodom objave Prijedloga liste prvenstva za dodjelu gradskih prostora Grada Zagreba na korištenje udrugama, Platforma 112 i Savez udruga Klubtura upozorili su na dugogodišnju svojevrstu igru u mutnom Grada Zagreba - nelogičnosti i netransparentnost postupka dodjele gradskih prostora, kao i manjak natječaja te neprikladnost ponuđenih prostora.

Kao lokalni partner njemačke Federalne agencije za građansko obrazovanje, organizacije ProDemos iz Nizozemske i austrijskog Ministarstva obrazovanja, suorganizirali smo konferenciju NECE 2016 (Networking European Citizenship Education – Conference) na temu Migracije i građansko obrazovanje u Europi.

U suradnji s Bazom za radničku inicijativu i demokratizaciju organizirali smo izložbu *Kome treba poduzeće? Kombinat Borovo 1988. - 1991.* temeljenu je na višegodišnjem istraživačkom radu Grupe Borovo (Sven Cvek, Snježana Ivčić i Jasna Račić) o klasnim sukobima u Kombinat u Borovu predratnih godina.

Podržali smo Plenum Filozofskog fakulteta u borbi protiv potpisivanja ugovora s Katoličkim bogoslovnim fakultetom, odnosno izrazili smo protivljenje sklapanju ugovora na štetu studenata i

studentica vlastitog fakulteta, budućih obrazovnih radnika i radnica. Također, podržali smo pirotehničare u njihovoj borbi za dostojanstven rad u poslijeratnom razminiranju Hrvatske ističući kako je ta djelatnost od primarnog javnog interesa te stoga mora biti izdvojena iz tržišne utakmice i procesa javne nabave u kojem je kriterij najjeftinija ponuda.

Uz dosadašnje članstvo u brojnim mrežama, inicijativama i koalicijama, uključili smo se u rad sljedećih:

- Inicijativa za snažno civilno društvo
- Kulturnjaci 2016
- Koaliciju za zaštitu zviždača Southeast Europe Coalition on Whistleblower Protection
- Hrvatska može bolje!
- European Liberties Platform
- Zaustavimo TTIP

Članovi smo međusektorskih tijela:

- Nacionalni odbor za provedbu Kampanje Vijeća Europe „Pokret protiv govora mržnje na internetu“,
- Savjet za razvoj civilnoga društva pri Vladinom Uredu za udruge,
- Radna skupina za praćenje zločina iz mržnje pri Vladinom Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina,
- Radna skupina za izradu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije 2015.- 2020.,
- Radna skupina za operativnu provedbu zadaća Stalnog povjerenstva za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo,
- Odbor za praćenje Operativnog programa "Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020."

I u ovoj godini članstvo u nekoliko važnih europskih mreža u područjima kojima se bavimo zahtijevalo je značajne kapacitete i vrijeme. Rad je bio posebno intenzivan na područjima razvojne suradnje, ekonomsko-socijalnih prava te humanitarne krize.

Ekspertiza CMS-a bila je prepoznata i od domaćih i međunarodnih aktera te smo tijekom 2016. godine izradili izvještaje: National intelligence authorities and surveillance in the EU: Fundamental rights safeguards and remedies, Migration: detention of children, Monthly data collection on the current migration situation in the EU, Fundamental rights issues in the context of border management and return – Croatia, ENAR Shadow Report Questionnaire 2015-2016, suradnja na istraživanju *Menadžment i odgovor lokalne zajednice na migrantsku krizu* i Promoting Human Rights and Minority Protection in South Eastern Europe.

Vidljivost u javnosti

Centar za mirovne studije u 2016. godini broji **2.578** objava u medijima, dvostruko više nego godinu ranije, što znači da je CMS nastavio rasti u smjeru relevantnog aktera prepoznatljivog u javnosti te da je izgradio poziciju poželjnog sugovornika u medijima za spektar različitih tema. Ukupan broj posjeta CMS mrežnoj stranici je **95.414**, dok je **35.175** posjeta ostvareno na stranici Inicijative Dobrodošli!, na kojoj su objavljujane teme i izvještaji vezani za rad s izbjeglicama i humanitarnu krizu. Na CMS mrežnoj stranici u 2016. godini objavljene su **53** objave, što znači u prosjeku jedna objava tjedno. Naše reakcije nisu objavljujane samo na našoj mrežnoj stranici, već smo u skladu s potrebama reagirali putem

komentara na društvenim mrežama, koje su brže i vidljivije i često imaju veći doseg raznolikije publike. Takvo pravovremeno i kvalitetno reagiranje dovelo je i do povećanja broja pratitelja CMS Facebook stranice za oko 30%, odnosno **6.500** pratitelja. Jednak porast od oko 30% bilježimo i u broju pratitelja CMS Twitter profila, krajem 2016. godine bilo ih je **1.373**. U ovoj godini započela je s radom i stranica nejednakost.cms.hr, kao rezultat projekta Geometar (ne)jednakosti u sklopu koje se nalaze baze podataka o nejednakosti korisne za provođenje istraživanja, vizualizacije kojima se posjetiteljima stranice predočavaju podaci o nejednakosti na svima razumljiv i komparativan način, a napravljen je i [animirani video](#) o nejednakosti u Hrvatskoj.

Centar za mirovne studije vrijednosti za koje se zalaže istaknuo je ostavljanjem traga na svakodnevnoj vizuri gradova pa su tako u Osijeku i Zagrebu nastala dva murala. Mural „[Rhythm of the saints / If I have weaknesses, don't let them blind me](#)“ znak je sjećanja na Josipa Reihl-Kira, načelnika osječke policije zbog njegovih mirovnih napora, a s ciljem trajnog i svakodnevnog sjećanja na tri ključne vrijednosti koje je objedinio – mirotvorstvo, suradnja i nenasilje. Drugi mural na Kući ljudskih prava posvećen je svim zviždačima, privatnim osobama koje se odluče pokazati nepravdu, pa tako i novinarima, udrugama i ostalim borcima za ljudska prava.

Centar za mirovne studije u 2016 . godini sudjelovao je i organizirao različite kampanje. Tako smo u prvoj polovici godine organizirali kampanju *Ne postoje oni i mi. Svi smo ljudi*, te na društvenim mrežama i nacionalnim televizijama prikazali šest televizijskih spotova u kojima sudjeluju volonteri koji su mjesecima pomagali izbjeglicama. Spotovi su dostupni [ovdje](#).

Također, krajem godine u sklopu Inicijative za podršku izbjeglicama Dobrodošli!, zajedno s grupom Kries, udrugom Are You Syrious?, Zakladom za ljudska prava i solidarnost - SOLIDARNA te Koalicijom Solidarnosti Split sudjelovali smo u crowdfunding kampanji *Dobri domaćini*, kojom su se prikupljala sredstva za mlade kreativce koji se žele baviti umjetnošću, ali zbog životne situacije u kojoj se nalaze nisu u mogućnosti pribaviti potrebnu opremu i obuku. Za potrebe kampanje snimljeni su [videospotovi](#) s poznatim osobama (poput Ede Maajke, Kandžije, Borisa Jokića) s korisnicima kampanje, kao i autorska pjesma jednog od korisnika s glazbenicima grupe Kries te [animirani](#) spot kampanje.

Na [youtube kanalu](#) Centra za mirovne studije objavljene su i snimke različitih tribina i predavanja koje smo organizirali u 2016. godini.

Publikacije u 2016.

- [Alternative detenciji za smještaj migranata koji u RH borave u iregularnom statusu](#)
- [Izveštaj o rasizmu, ksenofobiji i etničkom ekskluzivizmu Centra za mirovne studije za 2015. godinu](#)
- [Ljudi- katalog izložbe](#)
- [Samoupravljanje na izmaku](#)
- [Smjernice za integraciju izbjeglica i iregularnih migranata u hrvatsko društvo](#)
- [Što je interkulturalno obrazovanje? Priručnik za nastavnike i druge znatiželjnike](#)
- [Što sve država nije učinila za izbjeglice?- policy brief](#)
- [Analiza prijedloga Zakona o sudjelovanju civilnih stručnjaka u međunarodnim misijama i operacijama](#)
- [Lithuanian Civilian Participation in Peace Operations](#)

Planovi za 2017. godinu

Očekujemo izazovnu 2017. godinu u pogledu financija, tema kojima se bavimo, ali prije svega društveno-političke situacije u Hrvatskoj, EU i globalno.

S obzirom na to, bit će potrebno odrediti prioritete za teme i aktivnosti, a pri tome ćemo se voditi kriterijima: Što je naš specifični doprinos? Što nam je cilj? I što nas tu motivira?.

Od gorućih tema detektirali smo sljedeće: neokonzervativne politike (obrazovanje, radikalizacija), fašizam, religijski dijalog, militarizacija, lokalni izbori, dolazak i vraćanje izbjeglica te obilježavanje datuma (mirna reintegracija, ubojstvo Josip Reihl-Kira, ubojstvo Aleksandre Zec, Dan mira).

U programskom smislu, osim prepoznatljivih tema kojima se bavimo razvijat ćemo i među-programске teme, kao što su: Interkulturalna medijacija, Interkulturalno obrazovanje, Pravo na obrazovanje, Index diskriminacije, De-radikalizacija, Nekretnine i stambena politika, Strateški slučajevi, Nejednakost, Ljudska sigurnost i azil/migracije, Ljudska sigurnost i ekonomija, Rad u zajednici te Interkulturalni društveni centar. Daljnji razvoj ovih područja i razvoj novih bi se prema sadašnjoj strukturi trebao događati na PPK i između timova/programa koji su u njih uključeni.

Što se tiče financijske slike, osim uobičajenog projektnog fundraisinga posvetit ćemo se alternativnim izvorima te kombinirati s pružanjem konzultantskih usluga.

Kriza i utjecaj na organizaciju

Iako je financijska situacija izgledala dobro početkom 2016. godine, krajem travnja desio se niz nepredviđenih i iznenadnih politički motiviranih napada na civilno društvo, a koji su se odmah i jako odrazili na proračun CMS-a, a bili su van sfere utjecaja CMS-a:

- a) smanjenje odobrenih proračuna i potpisanih ugovora u 2016. (Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva smanjila je iznos ugovorenih sredstava u svibnju na 50% (pa u rujnu podigla na 70%) – Institucionalna podrška, GOOD inicijativa, Crosol platforma, centri znanja),
- b) kašnjenja i pomicanja rokova ugovaranja odobrenih projekata od strane Europske komisije (Horizont i EACEA),
- c) neraspisivanje ESF grantova za koje je plan bio da se raspišu početkom 2016. i u provedbi budu od rujna 2016.
- d) neraspisivanje AMIF fonda
- e) smanjenje iznosa sufinanciranja odobrenih EU projekata.

Nažalost, sa 22 zaposlenih i kratkog vremena u kojem smo se morali prilagoditi novonastaloj situaciji, rješenja o kojima smo razmišljali nisu bila optimistična. Izvršni odbor je razgovarao i analizirao različite modele i kombinaciju različitih mjera. Pokušaj balansiranja između opstanka organizacije i brige za ljude doveo je IO do kriterija broja aktivnosti za koje je pojedina osoba odgovorna ili ih planira provoditi do kraja godine, odnosno do toga koje osobe jesu prijavljene na pojedinim projektima. Osim toga, suočili smo se s činjenicom da se količina posla nije smanjila, dok se broj zaposlenih smanjio što je

značilo i dodatno opterećenje za sve ostale.

Poslovno uvjetovani otkazi za 6 osoba koje smo poduzeli smatrali smo i dalje smatramo privremenim rješenjima dok se ne steknu uvjeti da se osobe ponovo zaposle ili na drugi način honoriraju za rad. Osobe koje su ostale u radnom odnosu dogovorile su se doprinijeti donacijama za organizacijsku stabilnost i rashode. Osim toga, značajno smo smanjili troškove ureda što je značilo preseljenje iz prostorija koja trenutno koristimo u Kući ljudskih prava (2 ureda) natrag u CMS, smanjivanje administrativnih troškova, smanjenje režijskih troškova i troškova komunikacije.

Niz mjera odnosio se i na intenziviranje namicanja sredstava za projekte i povećanje prihoda od usluga, odnosno prijave na otvorene natječaje i odaziv na predaju ponuda za usluge (edukacije, evaluacije, istraživanje i sl.) kako bi se povećao prihod.

Nakon donesenih odluka reakcije i upiti članstva su bili brojni te je Izvršni odbor pozvao sve zainteresirane, a prvenstveno članove Savjeta i Stalnog radnog tijela da se još jednom razmotre sve moguće opcije. Preporuke radne grupe koja se sastala nakon tog poziva odnosile su se na restrukturiranje fonda solidarnosti, istraživanje mogućnosti da se stvori fond za otpremnine, napravi zainteresirani krug ljudi za ideje o novim fundraising strategijama, ispitivanje opcije isplate minimalne plaće ili opcije dokupa staža, bolju vizualizaciju financijskog stanja, promjena dosadašnjeg modela budžetiranja plaća te izrada pregleda scenarija mjera do kraja godine. Osim toga, jedan od prijedloga koji je implementirala Andrijana Parić odnosio se na individualne razgovore sa svim zaposlenima, nakon čega je izrađen i članstvu dostavljen izvještaj s preporukama i nalazima. Slijedom preporuka, organiziran je sastanak zaposlenih na kojem se razgovaralo o nalazima te operacionalizirali koraci za nadilaženje poteškoća. Održana je i komunikacijska radionica te je radna grupa izradila organizacijske politike vezane za organizacijsku rezervu, projektno i programsko financiranje plaća, model izračuna i visine plaće te model zapošljavanja, evaluacije i neprodužavanja angažmana zaposlenih.

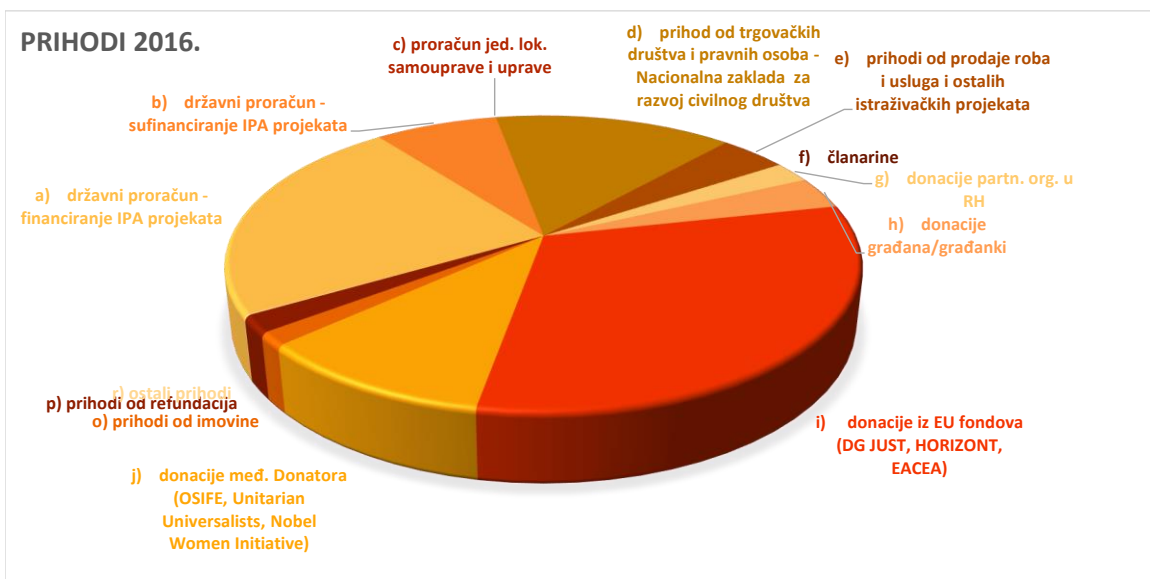
U prosincu je organiziran Strateški razgovor članstva na kojem smo razgovarali o rezultatima komunikacijskog procesa, rezultatima rada radnih grupa (organizacijski razvoj, alternativno namicanje sredstava) te o tome što je ostalo nevidljivo u tom procesu i preporukama za budućnost. Zapisnik je poslan svim članovima na uvid.

I CMS PRIHODI 2016

Ukupni prihodi Centra za mirovne studije u 2016. godini iznose 5.964,157,00 kuna.

Od ukupnih prihoda, najveći postotak čine prihodi od EU projektata (IPA, DG Just, EACEA, Horizont) sa 54,24%, prihodi od Nacionalne Zaklade za razvoj civilnog društva (Institucionalna podrška, Demokratizacija i razvoj ljudskih prava i projekti financirani iz programa EGP/Kraljevina Norveška) sa 14,52%, te međunarodnih organizacija (Open Society Institute, Unitarian Universalists, Nobel Women Initiative) sa 10,44%, dok se ostatak prihoda odnosi na donacije iz proračuna RH za sufinanciranje IPA projektata sa ukupno 7,48%. Ostatak prihoda se odnosi na prihode od usluga (izvještaji za FRA; ENAR; SOLIDAR; Vijeće Europe i dr.) - 4,09%, te prihod od donacija građana - 3,52%. Ostatak prihoda se odnosi na prihode od donacija partnerskih organizacija za provedbu zajedničkih projektata, prihoda od imovine, prihoda od refundacija i članarina.

VRSTA PRIHODA	IZNOS	%
a) državni proračun -financiranje IPA projektata	1.368.777,15 kn	22,95%
b) državni proračun - sufinanciranje IPA projektata	446.324,28 kn	7,48%
c) proračun jed. lok. samouprave i uprave	0,00 kn	0,00%
d) prihod od trgovačkih društva i pravnih osoba - Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva	866.162,99 kn	14,52%
e) prihodi od prodaje roba i usluga i ostalih istraživačkih projektata	244.128,48 kn	4,09%
f) članarine	726,35 kn	0,01%
g) donacije partn. org. u RH	136.728,25 kn	2,29%
h) donacije građana/građanki	209.962,14 kn	3,52%
i) donacije iz EU fondova (DG JUST, HORIZONT, EACEA)	1.866.268,92 kn	31,29%
j) donacije međ. Donatora (OSIFE, Unitarian Universalists, Nobel Women Initiative)	622.552,73 kn	10,44%
o) prihodi od imovine	85.268,00 kn	1,43%
p) prihodi od refundacija	111.196,26 kn	1,86%
r) ostali prihodi	6.061,55 kn	0,10%
UKUPNO	5.964.157,10 kn	100,00%

II CMS RASHODI 2016

Ukupni rashodi CMS-a u 2016. godini iznose 6.064.113,00 kune.

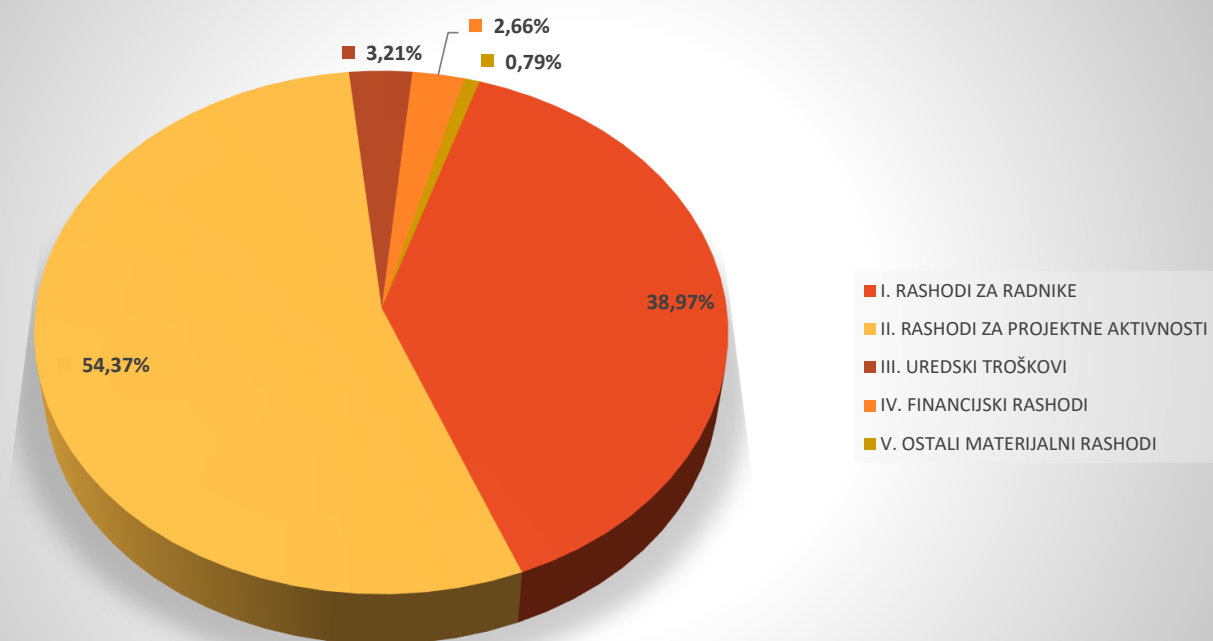
Rashodi za

radnike čine 38,97% ukupnih rashoda. U 2016. godini prosječan broj zaposlenih (na osnovi sati rada) bio je 17, dok je prosječna isplaćena neto plaća iznosila 6.907,00 kuna. U 2016. godini jedna je radnica bila na stručnom osposobljavanju (mjera HZZ).

Rashodi za provođenje projektnih aktivnosti iznose 54,37 % ukupnih rashoda, dok se ostatak rashoda odnosi na uredske troškove u iznosu 3,21%, financijske rashode u iznosu od 2,66%, te ostale materijalne rashode u ukupnom iznosu od 0,79% ukupnih rashoda. Višak prihoda u iznosu od 996.598,00 kuna prenosi se u narednu godinu za pokriće tekućih rashoda za započete projekte u 2016. godini.

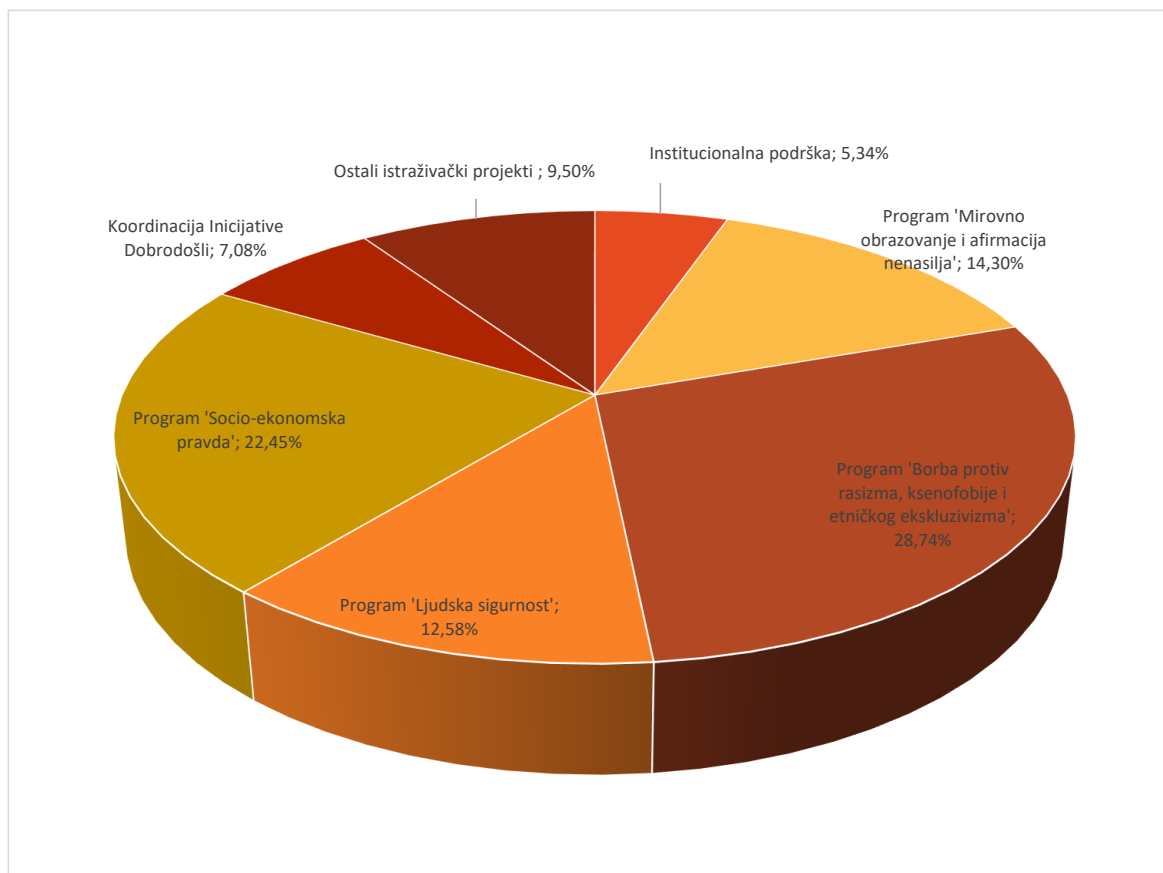
STRUKTURA RASHODA u 2016. godini	Iznos	Postotak u ukupnim rashodima
I. RASHODI ZA RADNIKE		38,97%
Plaće i doprinosi	2.363.404,00	
		2.363.404,00
II. RASHODI ZA PROJEKTNE AKTIVNOSTI		54,37%
Naknade za obav. aktivnosti - honorari	704.384,00	
Troškovi putovanja i smještaja sudionika aktivnosti	549.398,00	
Troškovi službenih putovanja zaposlenih	157.162,00	
Najamnine	40.753,00	
Intelektualne i osobne usluge	209.919,00	
Odvjetničke i javnobilježničke usluge	36.155,00	
Usluge dizajna i tiska	24.856,88	
Usluge revizije i evaluacije	10.000,00	
Donacije partnerskim org. za projekte u provedbi	824.815,34	
Usluge promidžbe i informiranja	179.303,00	
Troškovi opreme i materijala	46.413,00	
Računalne usluge	14.130,00	
Ostale usluge	499.749,12	
		3.297.038,34
III. UREDSKI TROŠKOVI		3,21%
Pošta, telefon	43.142,00	
Tekuće održavanje	20.607,00	
Komunalne usluge	5.253,00	
Energija	25.933,00	
Sitni inventar i auto gume	27.487,00	
Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	21.633,00	
Osiguranje	4.081,00	
Računovodstvene usluge	46.537,00	
		194.673,00
IV. FINACIJSKI RASHODI		2,66%
Bankarske i usluge platnog prometa	12.160,00	
Negativne tečajne razlike	81.132,00	
Zatezne kamate i ostali financijski rashodi	313,00	
Garancije za projekte u pripremi	67.684,66	
		161.289,66
V. OSTALI MATERIJALNI RASHODI		0,79%
Članarine	3.264,00	
Rashodi amortizacije	42.773,00	
Ostali mat. rashodi	1.046,00	
Stručno usavršavanja radnika	625,00	
		47.708,00
UKUPNO	6.064.113,00	100,0%

RASHODI 2016.

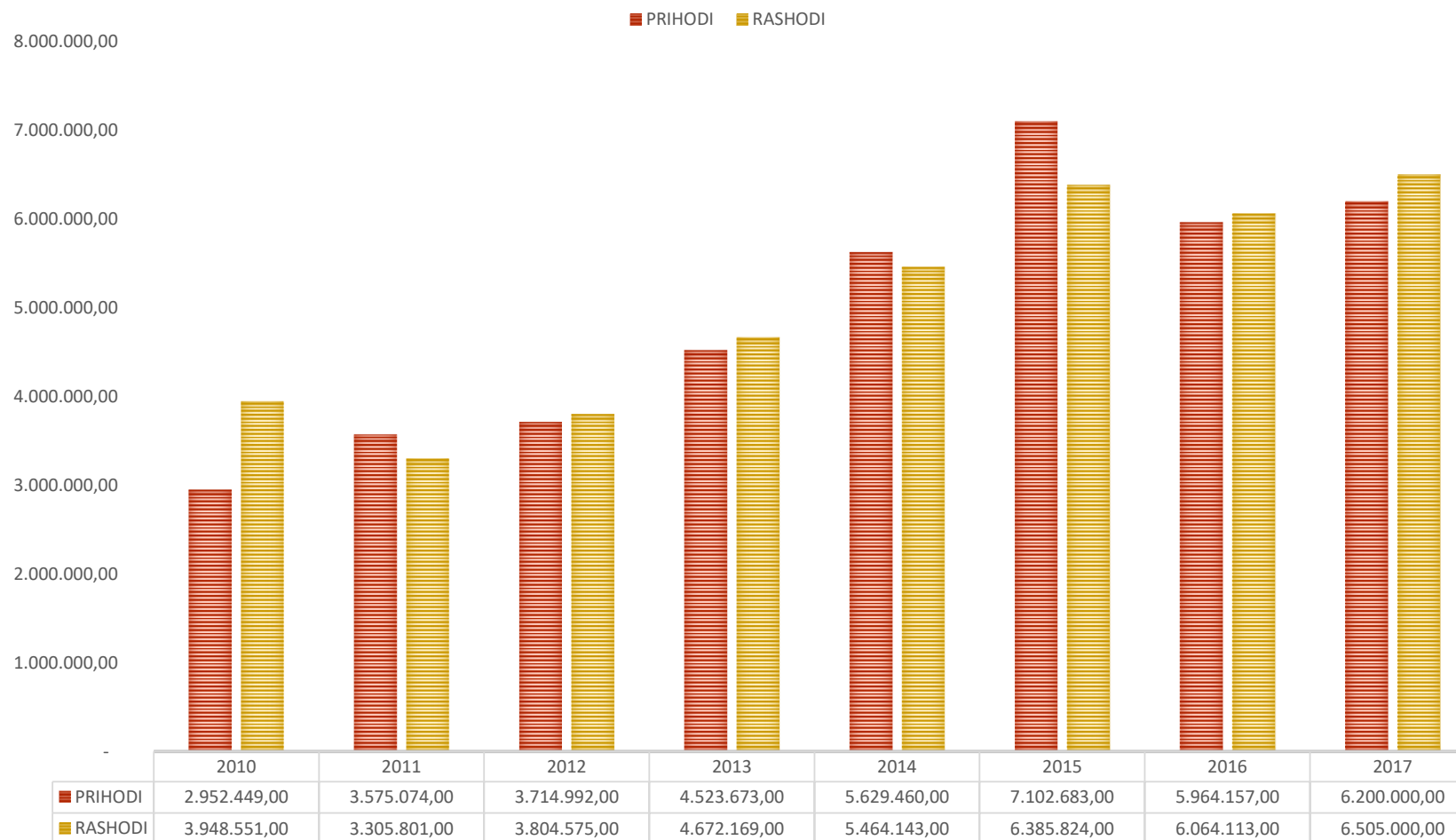

PROVEDBA PROJEKATA PO PROGRAMIMA U 2016.

Institucionalna podrška	5,34%
Program 'Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja'	14,30%
Program 'Borba protiv rasizma, ksenofobije i etničkog ekskluzivizma'	28,74%
Program 'Ljudska sigurnost'	12,58%
Program 'Socio-ekonomska pravda'	22,45%
Koordinacija Inicijative Dobrodošli	7,08%
Ostali istraživački projekti	9,50%

PRIHODI I RASHODI 2010. -2017.

Financijski plan Centra za mirovne studije za 2016. i izvršenje

1. Plan prihoda i rashoda

	Planirano u HRK	%	Izvršeno u HRK	%	Promjena u %
	rebalans fin. plana usvojenog na Skupštini 15.04.2016.		ukupni prihodi i rashodi za dan 31.12.2016.		
I PRIHODI					
1. Planirani dio prihoda od donacija	6.700.000,00	95,71%	5.634.035,00	94,46%	84%
2. Prihodi od vlastite djelatnosti	228.000,00	3,26%	244.128,00	4,09%	107%
3. Prihodi od imovine	69.000,00	0,99%	85.268,00	1,43%	124%
4. Prihodi od članarina	3.000,00	0,04%	726,00	0,01%	24%
UKUPNO planirani PRIHODI:	7.000.000,00	100,00%	5.964.157,00	100,00%	85%
II RASHODI					
1. IZDACI POSLOVANJA					
1.1. Izdaci za zaposlene (plaće i prijevoz) - 21 zaposleni / 17 zaposlenih	2.800.000,00	40,58%	2.363.404,00	38,97%	84%
1.2. Izdaci za službena putovanja (zaposlenici)	390.000,00	5,65%	157.162,00	2,59%	40%
1.3. Izdaci za usluge (komunikacijske usluge, tekuće i investicijsko održavanje, komunalne usluge, odvjetničke usluge, računalne usluge, grafičke usluge, amortizacija i dr.)	390.000,00	5,65%	386.380,00	6,37%	99%
1.4. Izdaci za materijal i energiju (ured. materijal, sitni inventar, el. energija, plin)	150.000,00	2,17%	75.053,00	1,24%	50%
1.5. Izdaci za opremu	45.000,00	0,65%	46.413,00	0,77%	103%
1.6. Izdaci za najam	105.000,00	1,52%	40.753,00	0,67%	39%
1.7. Izdaci za edukaciju zaposlenika	10.000,00	0,14%	625,00	0,01%	6%
1.8. Izdaci za provedbu aktivnosti	2.330.000,00	33,77%	2.003.956,00	33,05%	86%
1.9. Donacije partnerskim organizacijama	600.000,00	8,70%	825.814,34	13,62%	138%
1.10. Članstvo u međunarodnim mrežama i lokalnim inicijativama	20.000,00	0,29%	3.264,00	0,05%	16%
1.11. Financijski rashodi	60.000,00	0,87%	161.289,00	2,66%	269%
UKUPNO planirani RASHODI:	6.900.000,00	100,00%	6.064.113,34	100,00%	88%
1.12. Preneseni višak prihoda iz prethodnog perioda	1.096.554,00		1.096.554,00		
1.13. Preneseni manjak prihoda iz prethodnog perioda	-		-		
RAZLIKA PRENESENI VIŠAK SREDSTAVA	1.196.554,00		996.597,66		
RAZLIKA PRENESENI MANJAK SREDSTAVA	-		-		

2. Obrazloženje odstupanja u odnosu na planirano u 2016.

Iako je financijska situacija izgledala konsolidirano početkom 2016. godine, krajem travnja desio se niz nepredviđenih i iznenadnih politički motiviranih napada na civilno društvo, koji su se odmah i jako odrazili na proračun CMS-a, a bili su van sfere utjecaja CMS-a:

a) smanjenje odobrenih proračuna i potpisanih ugovora u 2016. (Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva smanjila je iznos ugovorenih

Financijski plan Centra za mirovne studije za 2016. i izvršenje

sredstava za 50% u svibnju, dok je u srpnju dodatno odobreno još 20% povećanje proračuna – Institucionalna podrška, GOOD inicijativa, Crosol platforma, Centri znanja),

- b) kašnjenja ugovaranja odobrenih projekata od strane Europske komisije (Horizont i EACEA),
- c) neraspisivanje ESF grantova za koje je plan bio da se raspišu početkom 2016. i u provedbi budu od rujna 2016.
- d) neraspisivanje AMIF fonda
- e) smanjenje iznosa sufinanciranja odobrenih EU projekata

Zbog svega navedenog ukupni prihodi Centra za mirovne studije su u 2016. manji za 1.035.843,00 kuna od planiranog financijskim planom za 2016. godinu.

Financijski i operativni plan Centra za mirovne studije za 2017.

1. Plan prihoda i rashoda

	FINANCIJSKI PLAN USVOJEN NA SKUPŠTINI 15.04.2016.		PRIJEDLOG USKLAĐENJA FINANCIJSKOG PLANA ZA USVAJANJE NA SKUPŠTINI 25.03.2017.	
	2017.	%	2017.	%
I PRIHODI				
1. Planirani dio prihoda od donacija	6.500.000,00	95,59%	5.700.000,00	91,94%
2. Prihodi od vlastite djelatnosti	228.000,00	3,35%	450.000,00	7,26%
3. Prihodi od imovine	69.000,00	1,01%	47.000,00	0,76%
4. Prihodi od članarina	3.000,00	0,04%	3.000,00	0,05%
UKUPNO planirani PRIHODI:	6.800.000,00	100,00%	6.200.000,00	100,00%
II RASHODI				
1. IZDACI POSLOVANJA				
1.1. Izdaci za zaposlene (plaće i prijevoz) - 21 zaposlenih / 18 zaposlenih	2.900.000,00	41,43%	2.700.000,00	41,51%
1.2. Izdaci za službena putovanja (zaposlenici)	390.000,00	5,57%	370.000,00	5,69%
1.3. Izdaci za usluge (komunikacijske usluge, tekuće i investicijsko održavanje, komunalne usluge, odvjetničke usluge, računalne usluge, grafičke usluge, revizija, amortizacija i dr.)	390.000,00	5,57%	370.000,00	5,69%
1.4. Izdaci za materijal i energiju (ured. materijal, sitni inventar, el. energija, plin)	150.000,00	2,14%	140.000,00	2,15%
1.5. Izdaci za opremu	45.000,00	0,64%	50.000,00	0,77%
1.6. Izdaci za najam	105.000,00	1,50%	170.000,00	2,61%
1.7. Izdaci za edukaciju zaposlenika	10.000,00	0,14%	10.000,00	0,15%
1.8. Izdaci za provedbu aktivnosti	2.330.000,00	33,29%	2.000.000,00	30,75%
1.9. Donacije partnerskim organizacijama	600.000,00	8,57%	550.000,00	8,46%
1.10. Članstvo u međunarodnim mrežama i lokalnim inicijativama	20.000,00	0,29%	10.000,00	0,15%
1.11. Financijski rashodi	60.000,00	0,86%	60.000,00	0,92%
1.12. Rezervirana sredstva za naredni period (organizacijska rezerva)			75.000,00	1,15%
UKUPNO planirani RASHODI:	7.000.000,00	100,00%	6.505.000,00	98,85%
1.12. Preneseni višak prihoda iz prethodnog perioda	1.096.554,00		996.598,00	
1.13. Preneseni manjak prihoda iz prethodnog perioda				
RAZLIKA PRENESENI VIŠAK SREDSTAVA	896.554,00		691.598,00	
RAZLIKA PRENESENI MANJAK SREDSTAVA				

2. Plan zaduživanja i otplata

Udruga nema kredita u otplati za financiranje preuzetih obaveza i aktivnosti u provedbi.

Udruga može za potrebe odobriti kratkoročne pozajmice partnerskim organizacijama, u najvećem pojedinačnom iznosu do 100.000,00 kuna, a u maksimalnom iznosu 150.000,00 kuna, a za financiranje projektnih aktivnosti u iznimnim slučajevima kada tim organizacijama prijedi nelikvidnost. Odluku o odobravanju kratkoročne pozajmice donosi Izvršni odbor.

Udruga može koristiti kratkoročne pozajmice za međufinanciranje iz Programa Europa plus (Nacionalna Zaklada za razvoj civilnog društva), te druge kratkoročne beskatne pozajmice od partnerskih organizacija, a za financiranje preuzetih projekata do odobrenja izvještaja i isplata za projektne troškove i to u maksimalnom iznosu do 300.000,00 kuna.

3. Obrazloženje financijskog plana

Prihodi i rashodi se planiraju u skladu sa računovodstvenim načelom nastanka događaja.

Prihodi od donacija se odnose na prihode od ugovorenih projekata iz prethodnih i godina (IPA Geometar jedankosti, IPA Suzbijanje rasizma i ksenofobije, IPA Javni Interes nije na prodaju II, OSIFE - GOOD inicijativa, OSIFE - Institucionalna podrška, Mind the GAP - DG Justice EU, Incijativa dobrodošli za podršku izbjeglicama - Nobel Women Initiative, Unitarian Universalists, PIE News - Horizont, US embassy, partnerskih projekata sa domaćim i međunarodnim organizacijama: WHW - Zagreb, Kuća ljudskih prava - Zagreb, British Council - Varšava, Mirovna akcija - Prilep, Organization for Aid to Refugees (OPU) - Prag, Interkulturelles Zentrum - Beč, LA LIGUE DE L'ENSEIGNEMENT - Pariz i ostalih donatora međunarodnih organizacija, pravnih i fizičkih osoba.

U prihode ubrajamo i prihode od usluga koji se odnose na isporučene usluge domeni izvještaja o stanju ljudskih prava i situaciju vezano uz izbjegličku krizu za Fundamental Rights Agency, ENAR, Solidar kao i istraživačke projekte u suradnji sa drugim organizacijama (Ecorys) kao i provedbu radionica na temu zagovaranja u javnim politikama, ljudska prava, mirovno i građansko obrazovanje i sl.

Dio prihoda se odnosi na prihode od članarina, udruga broji 60 članova, te na prihode od refundacija i financijske imovine.

Rashodovnu stranu proračuna čine rashodi za radnike - na osnovi planiranog broja zaposlenih u 2017. - 18, putovanja za sudionike aktivnosti, materijalne rashode i izdatke za usluge, izdatke za provedbu aktivnosti, rashode za amortizaciju i ostale rashode (financijske, edukacija zaposlenih, članstvo u međunarodnim organizacijama i sl.), te tekuće donacije partnerskim organizacijama na projektima koje zajednički provodimo (Ženska udruga Izvor, Udruga romskog prijateljstva Luna, Pravosudna Akademija, Vladin ured za ljudska prava i nacionalne manjine, Gong, DAH - Društvo Afrikanaca u Hrvatskoj, Srpsko narodno vijeće, Sveučilište u Zagrebu - FPZG, Sveučilište u Splitu, Ekonomski Institut)

Iznos prenesenih viškova, odnosno manjkova u financijskom planu je modificiran u rebalansu proračuna za Skupštinu koja će se održati 15.04.2016. i odnosi na stanje iz bilance za prethodnu završenu financijsku godinu na dan 31.12.2016.

4. Operativni plan za 2017.

1. UVOD (u kojem se osvrće na osnovne zadaće neprofitne organizacije, ali koji predstavlja i poveznicu s programom rada za prethodnu godinu)
2. OSNOVNE CILJEVE NEPROFITNE ORGANIZACIJE U 2017. GODINI
3. AKTIVNOSTI I RAZVOJNE PROJEKTE U 2017. GODINI KOJI SE PROVODE RADI REALIZACIJE POSTAVLJENIH CILJEVA
4. RESURSE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE PLANIRANIH CILJEVA (ljudske i financijske).

CMS je nevladina, neprofitna organizacija koja promiče nenasilje, ljudska prava i društvenu promjenu povezujući obrazovanje, istraživanje, rad na javnim politikama i aktivizam.

Centar za mirovne studije usredotočen je na identificiranje i otklanjanje strukturalnih nejednakosti kao uzroka nasilja te posljedično na povećanje kapaciteta za nenasilno djelovanje i društvenu promjenu, usporedo potičući institucije i građan(k)e na istu. Strategije su Centra za mirovne studije raznovrsne i diverzificirane dok se primarno oslanjaju na stvaranje čvrstih poveznica između istraživanja, obrazovanja, aktivizma i javnih politika.

Ključni su principi rada Centra za mirovne studije obuhvaćeni u četiri strateške smjernice. Radi se o sljedećim ciljevima:

- Povećati otvorenost društva prema različitostima,
- Podizati senzibilitet i kompetencije društva za nenasilje,
- Afirmirati ljudska prava u sferi ekonomije,
- Promicati princip društvene solidarnosti, međunarodne razvojne suradnje i ljudske sigurnosti.

U suradnji sa Mirovnom akcijom iz Prilepa bavit ćemo se analizom obrazovnih politika Makedonije te izraditi policy dokument s preporukama na temu integracije interkulturene prakse u makedonsko obrazovanje. Provođit ćemo sljedeće aktivnosti: Mirovni studiji, analize obrazovnih politika, propusta, prilika, tri modula treninga za nastavnika, izrada kurikuluma za interkulturalnu medijaciju i njegovo pilotiranje, izrada kurikuluma o integraciji u obrazovanju za nastavnika, priručnik za nastavnike, analiza politika obrazovanja u Makedoniji, javna predavanja, javni događaji vezani uz migracije i izbjeglištvo, rad sa školama na provedbi akcija, monitoring obrazovnih politika i reformi u Hrvatskoj, izrada analiza, policy papera i preporuka za unapređenje obrazovanja, javni događaji vezani za uvođenje građanskog odgoja i obrazovanja u škole.

U programu BORBA PROTIV RASIZMA, KSENOFOBIJE I ETNIČKOG EKSKLUZIVIZMA nastavljamo sa izradom Dunavskog kompasa za izbjeglice kao alata koji će imati ažurirani pregled informacija o obrazovanju, zapošljavanju, zdravstvenoj skrbi i drugim relevantnim područjima (suradnja na međunarodnom projektu s Istraživačkim centrom Slovenske akademije znanosti i umjetnosti i 15ak drugih partnera i suradnika u podunavskoj regiji). U suradnji s kolektivom WHW i Upgrade platformom nastavljamo kampanju 'Zagreb: otvoreni grad?' s kojom zagovaramo uspostavu interkulturalnog društvenog centra. Njegov integralni dio je i integracijski centar za izbjeglice i migrante koji ima multifunkcijski i polilokacijski karakter.

Tijekom 2017. godine, osim kampanje, vodit ćemo i konzultativni proces s izbjeglicama, stanovnicima Dugava, stručnjacima. Migrantsko socijalno poduzetništvo - nastavno na pozitivan uspjeh Okusa doma s osnivanjem socijalnog poduzeća, podržavamo osnivanje drugih socijalnih poduzeća na inicijativu izbjeglica i drugih migranata kroz prijenos iskustva, putem namicanja sredstava te organizacije susreta migranata poduzetnika. Prvi takav susret bit će i prva konferencija o migrantskom poduzetništvu u Hrvatskoj, u travnju 2017. godine. Inicijativa Dobrodošli i dalje nastavlja svoj rad javno-zagovarački, medijski, aktivistički i direktan rad. Inicijativa zagovara tri ključna cilja ove godine: kvalitetna integracija izbjeglica, oblikovanje alternative detenciji i onemogućavanje kriminalizacije solidarnosti. Osim toga, u suradnji s udrugom Are You Syrious?, pratimo i izvještavamo o nezakonitim i nasilnim protjerivanjima izbjeglica iz zemlje od strane hrvatske policije o čemu je u tijeku istraga. Inicijativa je i usredotočena na direktan rad s tražiteljima azila u prihvatilištima u Kutini i Zagrebu te s izbjeglicama u svakodnevnim potrebama, putem KVOC-a - Kluba volontera CMS-a. Rad Inicijative podržava UUSC - Unitarian Universalist Service Committee. Od početka godine u CMS-u na mjesto koordinatorice Inicijative zapošljavamo Leu Horvat. Sudjelovanje u radnoj skupini za prikupljanje podataka o (ne)jednakosti. Kampanja za suzbijanje diskriminacija koja će se provoditi u drugom dijelu godine. Projekt „Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma“ koji provodimo u suradnji s međunarodnom konzultantskom tvrtkom Ecorys, a za Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Projekt traje od veljače 2017. do kolovoza 2018. godine, a uz niz aktivnosti, uključuje i veliko terensko istraživanje diljem Hrvatske. Provodit ćemo sljedeće aktivnosti: rad na izvještajima za Fundamental Rights Agency, pružanje besplatne pravne pomoći, koordinacija volontera, monitoring detencije koji uključuje posjete detencijskom centru Ježevu, praćenje zakonodavstva i prakse, sudjelovanje u radnoj grupi za izradu akcijskog plana za integraciju, analiza pravnih propisa i predlaganje amandmana, organizacija konferencije "From Migrant to Entrepreneur", prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, prezentacija istraživanja, sudjelovanje u koordinacijskim sastancima u prihvatilištima za tražitelje azila u Porinu i Kutini, Izgradnja i zagovaranje Interkulturalnog društvenog centra, Istraživanje o grassroots akcijama koje su kreirale solidarnost prema izbjeglicama, Organizacija međunarodne konferencije u Zagrebu, Podnošenje izvještaja o provedbi aktivnosti u Prihvatilištima prema MUP-u (svaka 3 mjeseca), organizacija javnih događaja u svrhu povezivanja s domicilnim stanovništvom, Neposredna podrška izbjeglicama: organizacija psihosocijalnih aktivnosti u suradnji s volonterima i drugim organizacijama, Odlasci na teren kada je potrebno, treninzi za pravnike o izbjegličkom pravu, Izrada priručnika za pravnike o anti-diskriminacijskom zakonodavstvu, On-line tečaj za suce, Trening za novinare i urednike, Izrada Diskriminacijskog indexa, Istraživanje o prevalenciji rasističkih i ksenofobnih stavova, Nacionalna kampanja za suzbijanje diskriminacije, Mapiranje dobrih praksi prikupljanja podataka o nejednakosti, Studijski posjet u Finsku, Monitoring implementacije anti-diskriminacijskih zakona i odredbi, Godišnji izvještaj o rasizmu i ksenofobiji, Treninzi za državne odvjetnike i pravnike o zločinu iz mržnje, EU direktivama vezanim za borbu protiv ksenofobije, rasizma i diskriminacije, i druge aktivnosti.

U programu SOCIO-EKONOMSKA PRAVDA provodit ćemo sljedeće aktivnosti: izrada društvene revizije i društvenog utjecaja DUUDI-a, Izrada dvije studije slučaja o transferu vlasništva sa nacionalne na lokalnu razinu, organizacija javne rasprave u Saboru o Strateškom planu DUUDI-a, izrada papera i preporuka kako unaprijediti transparentnost i sveobuhvatnost državnog proračuna, izrada i prezentacija vizualno prijemljivog prikaza državnog proračuna, organizacija konferencije „Da li je javni interes na prodaju?“, organizacija treninga za predstavnike OCD-a o praćenju državnog proračuna, rada nadzornih odbora javnih poduzeća i društvene revizije, uspostava nadzornih odbora u sjeni za 4 državna i gradska poduzeća, unapređenje vizualne prezentacije i izrada interaktivne baze podataka o nekretninama u vlasništvu Ministarstva obrane, organizacija dviju deliberacijskih rasprava- jednu na nacionalnoj a jednu na lokalnoj razini, Izrada online baze podataka o nejednakosti, Lansiranje mini kampanja za osvjestavanje i rješavanje nekih od nejednakosti, poput nedostupne električne energije, nejednakosti u obrazovanju, nejednakosti s obzirom na poreznu reformu i sl., Promocija baze prema istraživačima sa ciljem povećanja broja ljudi koji dijele sadržaje, Priprema međunarodnog istraživačkog projekta za dohodovne nejednakosti sa Sindikatом znanosti, Regionalna analiza: deindustrializacija, zaposlenost i nejednakost/siromaštvo u RH, Pisanje istraživačkih poglavlja za project Pie News, Implementacija anketnog dijela istraživanja, Pisanje istraživačkog izvještaja, Promocija PIE news portal, Promocija PIE portala među potencijalnim korisnicima, i druge aktivnosti.

U programu LJUDSKA SIGURNOST nastavljamo sa radom monitoringa vojske, obavještajnih službi i policije. Za 2017. godinu Vlada je najavila usvajanje Strategije nacionalne sigurnosti kao i Zakona o domovinskoj sigurnosti. Poseban fokus staviti će se na donošenja ta dva prijedloga zakona. Predviđanja iz strateškog plana CMS-a nažalost su se obistinila. Svjedočimo sve većoj političkoj nestabilnosti kao i militarizaciji društva. U 2017. biti će potrebno dodatno se angažirati protiv militarizacije. Najava uvođenja obaveznog vojnog roka jedan je u nizu negativnih trendova na koje moramo naći odgovore. Program će se također više uvezivati sa aktivnostima vezanim uz zaštitu izbjeglica budući da je vidljiva i sve veća „sekuritizacija“ izbjegličkih trendova. U planu je i rad na programima deradikalizacije mladih ljudi koji bi mogao uvezati sve programe CMS-a (obrazovanje, borba protiv nejednakosti i siromaštva, antisizam i ljudska sigurnost). Konkretno aktivnosti su: praćenje usvajanja nacionalne strategije sigurnosti, organizacija okruglog stola na temu Nacionalne strategije sigurnosti, izrada priručnika za građane o ovlastima SOA-e, analiza utjecaja i uloge pravosuđa na nacionalnu sigurnost, praćenje i reagiranja na militarizaciju i teme vezane za sigurnost, izlaganja na okruglom stolu u Rigi i Ljubljani, organizacija konferencije o liberalnim demokracijama, izrada online baze nekretnina u vlasništvu Ureda za upravljanje imovinom, praćenje javne nabave Grada Zagreba, praćenje poslovanja DUUDI- a, organizacija međunarodne konferencije o javnim dobrima.

Za provedbu planiranih aktivnosti potrebno nam je 18 zaposlenih na puno radno vrijeme, 5 stalnih vanjskih suradnika za obavljanje određenih poslova za koje ne postoji ekspertiza u CMS-u te 30 volontera. Trenutno čekamo odgovore na 22 prijavljena projekta, a u 2017. godini planiramo se prijaviti na sve značajnije natječaje za EU fondove, Institucionalnu podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, OSI, Grad Zagreb, Ministarstva obrazovanja i socijalne politike, i dr.

Ključne su aktivnosti Centra za mirovne studije strukturirane u četiri programa koji su neposredno povezani s navedenim ciljevima. Osim toga, u narednom se strateškom periodu uspostavlja i tzv. hub kao programski prostor razvijanja ideja koje povezuju kulturu i nasilje. Svi su programski aspekti međusobno povezani s nekoliko ključnih principa rada: u vrijednosnom smislu radi se o otporu militarizaciji društva i drugim pojavnostima nasilja dok se u metodologijskom polju radi o poticanju suradnje u raznim područjima s raznovrsnim društvenim akterima i doprinosu međunarodnoj razvojnoj solidarnosti i suradnji.

I u 2017. godini nastavljamo s aktivnostima koje doprinose ostvarenju ovih ciljeva.

U programu Mirovno obrazovanje i afirmacija nenasilja Mirovni studiji - idu dalje, aktualni i dinamični. Integracija djece u obrazovni sustav - pratit ćemo i podržavati škole koje imaju djecu izbjegličkog i migrantskog porijekla; razvijati i provoditi obrazovne (edukacija nastavnika i obrazovni program "interkulturalni medijatori" za socijalne i obrazovne radnike, policiju, volontere, integration officers) i informativne aktivnosti za škole i zajednicu (razmjene iskustava, tribine) koje služe boljoj integraciji; izraditi/opisati primjere dobre prakse uključivanja djece. Nastavit ćemo raditi sa Mirovnom akcijom iz Prilepa na usavršavanju nastavnika za provedbu nacionalnog programa MIO (međuetnička integracija u obrazovanju), na izradi priručnika za nastavnike te pripremi kurikuluma obrazovnog programa za nastavnike (za provedbu aktivnosti MIO-a) za akreditaciju za provođenje na nacionalnom nivou. GOO - nastavit ćemo edukaciju nastavnika te nuditi edukacije gradovima koji žele uvesti GOO u svoje škole (Grad Rijeka i Istra) te tražiti mogućnosti za suradnju sa nastavnicima Tjelesnog odgoja u području integracije GOO-a u nastavu. U suradnji s organizacijama iz Francuske, Španjolske i Poljske od 2017. do 2019. godine u školama ćemo provoditi aktivnosti čiji je fokus osvještavanje stereotipa i tematiziranje različitih vrsta diskriminacije u društvu kroz fotografije kao medij komunikacije. Globalno obrazovanje - nastavit ćemo biti koordinatori za GE i promovirati koncept u RH te se povezivati sa partnerima iz EU na organizaciji GE week-a i promovirati priručnik prema školama. Service learning (za studente) s fokusom na društvenu pravdu, namjeravamo interdisciplinarno povezivati naš rad sa fakultetima kroz istraživački rad i rad u zajednici.

Ako bude financijskih mogućnosti, želja nam je ponoviti istraživanje o vršnjačkom nasilju. Kroz rad u Inicijativi GOOD zagovarat ćemo lokalno uvođenje GOO-a u škole/zajednice koje za to daju podršku. Od rujna 2016. do listopada 2017. sudjelujemo u provedbi projekta "Time for GOOD Education" kao nositelji klastera pod nazivom "Obrazovna zviždaljka". Usredotočeni smo na analizu manjka reformskog potencijala u hrvatskom obrazovnom sustavu kao i na osnaživanje promjena u obrazovnim praksama kroz razmjenu dobrih primjera i iskustava. Zagovaranje ćemo u okviru rada u CMS-u usmjeriti na pravo na obrazovanje i istraživati nejednakosti u obrazovanju i to u suradnji sa programom Socio-ekonomska pravednost. Uži fokus biti će nam uključivanje djece migrantskog porijekla u obrazovni sustav koji ćemo raditi u suradnji sa programom RAX, a temeljiti na njihovom iskustvu, istraživanju o Romima te suradnji sa školama koje imaju djecu izbjeglice (Kutina, Zagreb).

U suradnji sa Mirovnom akcijom iz Prilepa bavit ćemo se analizom obrazovnih politika Makedonije te izraditi policy dokument s preporukama na temu integracije interkulturalne prakse u makedonsko obrazovanje. Provođit ćemo sljedeće aktivnosti: Mirovni studiji, analize obrazovnih politika, propusta, prilika, tri modula treninga za nastavnika, izrada kurikuluma za interkulturalnu medijaciju i njegovo pilotiranje, izrada kurikuluma o integraciji u obrazovanju za nastavnika, priručnik za nastavnike, analiza politika obrazovanja u Makedoniji, javna predavanja, javni događaji vezani uz migracije i izbjeglištvo, rad sa školama na provedbi akcija, monitoring obrazovnih politika i reformi u Hrvatskoj, izrada analiza, policy papera i preporuka za unapređenje obrazovanja, javni događaji vezani za uvođenje građanskog odgoja i obrazovanja u škole.

U programu BORBA PROTIV RASIZMA, KSENOFOBIE I ETNIČKOG EKSKLUZIVIZMA nastavljamo sa izradom Dunavskog kompasa za izbjeglice kao alata koji će imati ažurirani pregled informacija o obrazovanju, zapošljavanju, zdravstvenoj skrbi i drugim relevantnim područjima (suradnja na međunarodnom projektu s Istraživačkim centrom Slovenske akademije znanosti i umjetnosti i 15ak drugih partnera i suradnika u podunavskoj regiji). U suradnji s kolektivom WHW i Upgrade platformom nastavljamo kampanju "Zagreb: otvoreni grad?" s kojom zagovaramo uspostavu interkulturalnog društvenog centra. Njegov integralni dio je i integracijski centar za izbjeglice i migrante koji ima multifunkcijski i polilokacijski karakter. Tijekom 2017. godine, osim kampanje, vodit ćemo i konzultativni proces s izbjeglicama, stanovnicima Dugava, stručnjacima. Migrantsko socijalno poduzetništvo - nastavno na pozitivan uspjeh Okusa doma s osnivanjem socijalnog poduzeća, podržavamo osnivanje drugih socijalnih poduzeća na inicijativu izbjeglica i drugih migranata kroz prijenos iskustva, putem namicanja sredstava te organizacije susreta migranata poduzetnika. Prvi takav susret bit će i prva konferencija o migrantskom poduzetništvu u Hrvatskoj, u travnju 2017. godine. Inicijativa Dobrodošli i dalje nastavlja svoj rad javno-zagovarački, medijski, aktivistički i direktan rad. Inicijativa zagovara tri ključna cilja ove godine: kvalitetna integracija izbjeglica, oblikovanje alternative detenciji i onemogućavanje kriminalizacije solidarnosti. Osim toga, u suradnji s udrugom Are You Syrious?, pratimo i izvještavamo o nezakonitim i nasilnim protjerivanjima izbjeglica iz zemlje od strane hrvatske policije o čemu je u tijeku istraga. Inicijativa je i usredotočena na direktan rad s tražiteljima azila u prihvatilištima u Kutini i Zagrebu te s izbjeglicama u svakodnevnim potrebama, putem KVOC-a - Kluba volontera CMS-a. Rad Inicijative podržava UUSC - Unitarian Universalist Service Committee. Od početka godine u CMS-u na mjesto koordinatorice Inicijative zapošljavamo Leu Horvat. Sudjelovanje u radnoj skupini za prikupljanje podataka o (ne)jednakosti. Kampanja za suzbijanje diskriminacija koja će se provoditi u drugom dijelu godine. Projekt „Prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma“ koji provodimo u suradnji s međunarodnom konzultantskom tvrtkom Ecorys, a za Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Projekt traje od veljače 2017. do kolovoza 2018. godine, a uz niz aktivnosti, uključuje i veliko terensko istraživanje diljem Hrvatske.

Provodit ćemo sljedeće aktivnosti: rad na izvještajima za Fundamental Rights Agency, pružanje besplatne pravne pomoći, koordinacija volontera, monitoring detencije koji uključuje posjete detencijskom centru Ježevo, praćenje zakonodavstva i prakse, sudjelovanje u radnoj grupi za izradu akcijskog plana za integraciju, analiza pravnih propisa i predlaganje amandmana, organizacija konferencije "From Migrant to Entrepreneur", prikupljanje i praćenje baznih podataka za učinkovitu provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma, prezentacija istraživanja, sudjelovanje u koordinacijskim sastancima u prihvatilištima za tražitelje azila u Porinu i Kutini, Izgradnja i zagovaranje Interkulturalnog društvenog centra, Istraživanje o grassroot akcijama koje su kreirale solidarnost prema izbjeglicama, Organizacija međunarodne konferencije u Zagrebu, Podnošenje izvještaja o provedbi aktivnosti u Prihvatilištima prema MUP-u (svaka 3 mjeseca), organizacija javnih događaja u svrhu povezivanja s domicilnim stanovništvom, Neposredna podrška izbjeglicama: organizacija psihosocijalnih aktivnosti u suradnji s volonterima i drugim organizacijama, Odlasci na teren kada je potrebno, treninzi za pravnike o izbjegličkom pravu, Izrada priručnika za pravnike o anti-diskriminacijskom zakonodavstvu, On-line tečaj za suce, Trening za novinare i urednike, Izrada Diskriminacijskog indexa, Istraživanje o prevalenciji rasističkih i ksenofobnih stavova, Nacionalna kampanja za suzbijanje diskriminacije, Mapiranje dobrih praksi prikupljanja podataka o nejednakosti, Studijski posjet u Finsku, Monitoring implementacije anti-diskriminacijskih zakona i odredbi, Godišnji izvještaj o rasizmu i ksenofobiji, Treninzi za državne odvjetnike i pravnike o zločinu iz mržnje, EU direktivama vezanim za borbu protiv ksenofobije, rasizma i diskriminacije, i druge aktivnosti.

U programu SOCIO-EKONOMSKA PRAVDA provodit ćemo sljedeće aktivnosti: izrada društvene revizije i društvenog utjecaja DUUDI-a, Izrada dvije studije slučaja o transferu vlasništva sa nacionalne na lokalnu razinu, organizacija javne rasprave u Saboru o Strateškom planu DUUDI-a, izrada papera i preporuka kako unaprijediti transparentnost i sveobuhvatnost državnog proračuna, izrada i prezentacija vizualno prijemčivog prikaza državnog proračuna, organizacija konferencije „Da li je javni interes na prodaju?“, organizacija treninga za predstavnike OCD-a o praćenju državnog proračuna, rada nadzornih odbora javnih poduzeća i društvene revizije, uspostava nadzornih odbora u sjeni za 4 državna i gradska poduzeća, unapređenje vizualne prezentacije i izrada interaktivne baze podataka o nekretninama u vlasništvu Ministarstva obrane, organizacija dviju deliberacijskih rasprava- jednu na nacionalnoj a jednu na lokalnoj razini, Izrada online baze podataka o nejednakosti, Lansiranje mini kampanja za osvjestavanje i rješavanje nekih od nejednakosti, poput nedostupne električne energije, nejednakosti u obrazovanju, nejednakosti s obzirom na poreznu reformu i sl., Promocija baze prema istraživačima sa ciljem povećanja broja ljudi koji dijele sadržaje, Priprema međunarodnog istraživačkog projekta za dohodovne nejednakosti sa Sindikatом znanosti, Regionalna analiza: deindustrializacija, zaposlenost i nejednakost/siromaštvo u RH, Pisanje istraživačkih poglavlja za project Pie News, Implementacija anketnog dijela istraživanja, Pisanje istraživačkog izvještaja, Promocija PIE news portal, Promocija PIE portala među potencijalnim korisnicima, i druge aktivnosti.

U programu LJUDSKA SIGURNOST nastavljamo sa radom monitoringa vojske, obavještajnih službi i policije. Za 2017. godinu Vlada je najavila usvajanje Strategije nacionalne sigurnosti kao i Zakona o domovinskoj sigurnosti. Poseban fokus staviti će se na donošenja ta dva prijedloga zakona. Predviđanja iz strateškog plana CMS-a nažalost su se obistinila. Svjedočimo sve većoj političkoj nestabilnosti kao i militarizaciji društva. U 2017. biti će potrebno dodatno se angažirati protiv militarizacije. Najava uvođenja obaveznog vojnog roka jedan je u nizu negativnih trendova na koje moramo naći odgovore. Program će se također više uvezivati sa aktivnostima vezanim uz zaštitu izbjeglica budući da je vidljiva i sve veća „sekuritizacija“ izbjegličkih trendova. U planu je i rad na programima deradikalizacije mladih ljudi koji bi mogao uvezati sve programe CMS-a (obrazovanje, borba protiv nejednakosti i siromaštva, antirasizam i ljudska sigurnost). Konkretno aktivnosti su: praćenje usvajanja nacionalne strategije sigurnosti, organizacija okruglog stola na temu Nacionalne strategije sigurnosti, izrada priručnika za građane o ovlastima SOA-e, analiza utjecaja i uloge pravosuđa na nacionalnu sigurnost, praćenje i reagiranja na militarizaciju i teme vezane za sigurnost, izlaganja na okruglom stolu u Rigi i Ljubljani, organizacija konferencije o liberalnim demokracijama, izrada online baze nekretnina u vlasništvu Ureda za upravljanje imovinom, praćenje javne nabave Grada Zagreba, praćenje poslovanja DUUDI- a, organizacija međunarodne konferencije o javnim dobrima.

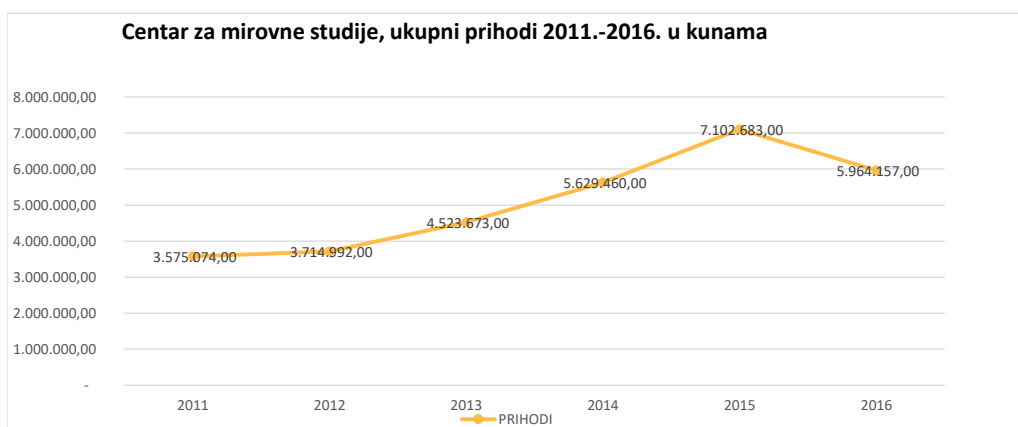
Za provedbu planiranih aktivnosti potrebno nam je 18 zaposlenih na puno radno vrijeme, 5 stalnih vanjskih suradnika za obavljanje određenih poslova za koje ne postoji ekspertiza u CMS-u te 30 volontera. Trenutno čekamo odgovore na 22 prijavljena projekta, a u 2017. godini planiramo se prijaviti na sve značajnije natječaje za EU fondove, Institucionalnu podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, OSI, Grad Zagreb, Ministarstva obrazovanja i socijalne politike, i dr.

Centar za mirovne studije 2011.-2016. - pregled prihoda, donacija i transfera na relaciji državni proračun - CMS

Svrha ovog dokumenta je dati cjelokupni pregled prihoda i vrsta donacija Centra za mirovne studije za period od 2011.-2015. godine te razbiti mit o "udruzi koja živi na državnom proračunu RH".

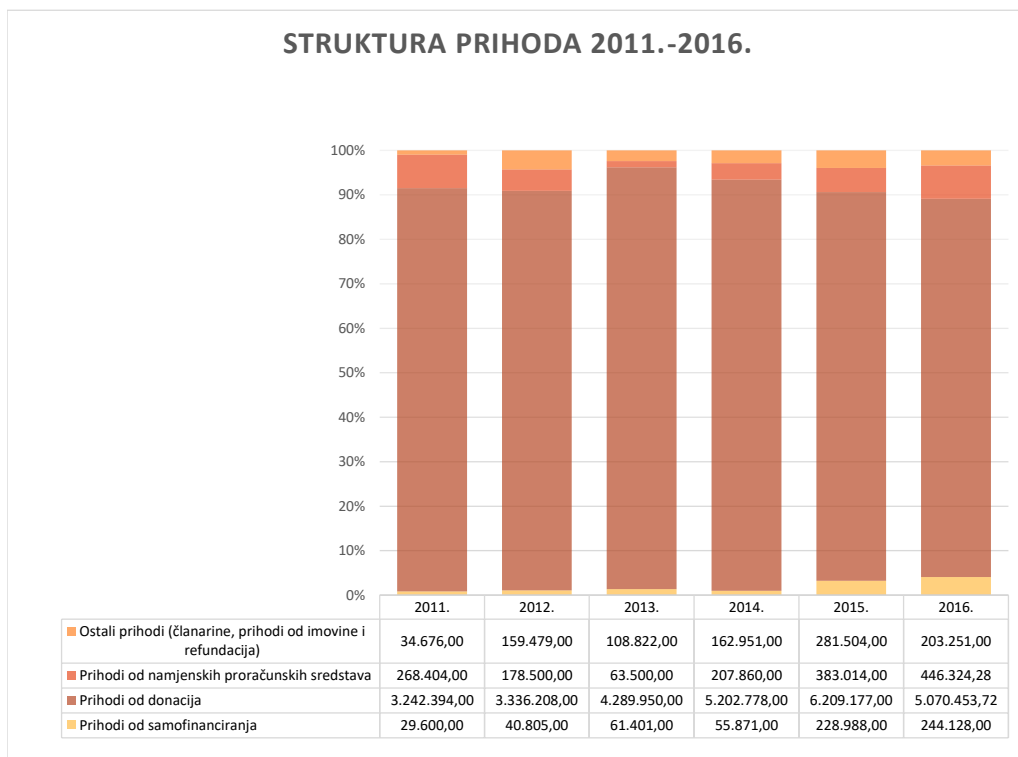
Centar za mirovne studije je osnovan 1997. godine s namjerom promicanja vrijednosti nenasilja, društvene pravde, poštivanja ljudskih prava, tolerancije i prihvaćanja različitosti kroz participativne metode mirovnog obrazovanja, istraživanja i javnog zagovaranja te od tada provodi projekte koji su usmjereni na ostvarenje navedenih ciljeva.

Rast i razvoj organizacije te broj programa i projekata je od samog osnivanja imao trend rasta. CMS je najveći prihod ostvario 2015. godine - 7.102.683,00 kuna, a prosječni prihod organizacije u periodu od 2011. -2016. iznosi 4.009,980,00 kuna . U grafikonu 1. su prikazani prihodi organizacije za period 2011.-2016.

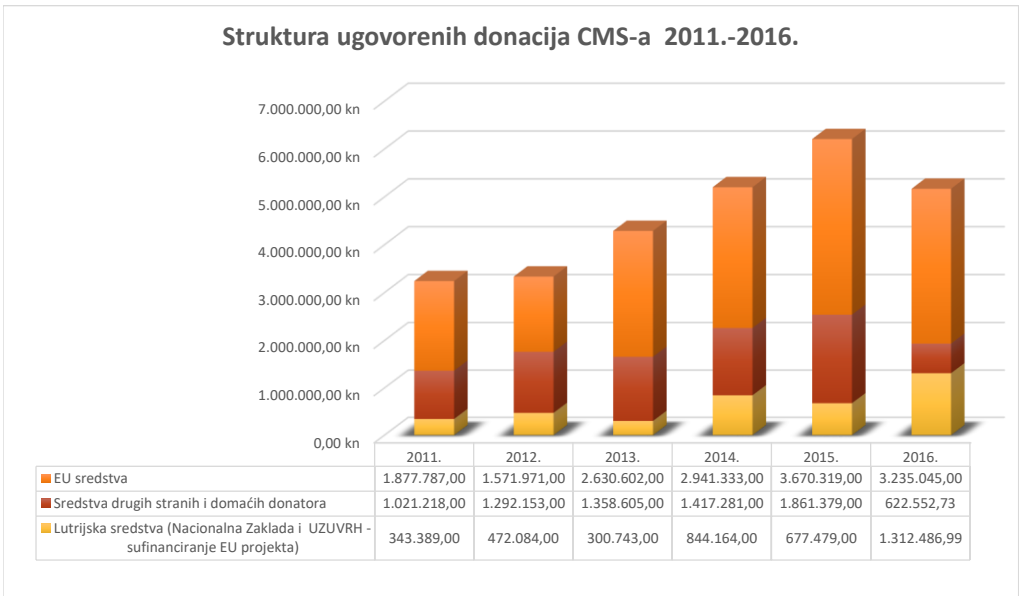
Grafikon 1.

Prihode CMS-a čine donacije (stranih i domaćih pravnih osoba i međunarodnih organizacija i vlada), namjenske donacije iz proračuna (državni proračun i proračun iz jedinica lokalne samouprave) te prihodi od članarina, imovine i refundacija. U periodu 2011.-2016. prosječni udio donacija iz proračuna iznosi svega 5% ukupnih prihoda organizacija. Grafikon 2.

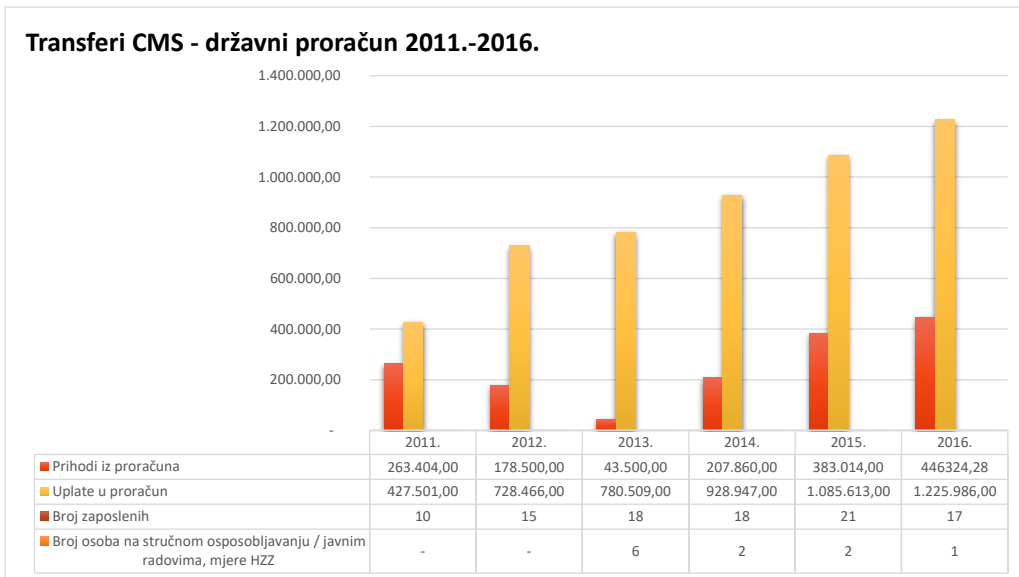
Grafikon 2.

Centar za mirovne studije osigurava financiranje svojih ciljeva i programa prijavom na natječaj za financiranje projekata. Najveći dio projekata je financiran sredstvima iz fondova Europske unije. U periodu 2011.-2016. udio EU sredstva u ugovorenim donacijama CMS-a iznosi 57%. Na drugom mjestu su projekti financirani sredstvima drugih stranih i domaćih donatora (UNHCR, Open Society Institute, Norwegian Helsinki Committee, UNESCO, Heinrich Boll Stiftung, Veleposlanstvo SAD, Vlada Kraljevine Belgije, pravne osobe u RH ...) čiji je udio u donacijama 29%. Lutrijska sredstva (Nacionalna Zaklada i UZUVRH - za financiranje europskih projekata) čine 14% ugovorenih donacija. Grafikon 3.

Grafikon 3.

Prosječni broj zaposlenih u Centru za mirovne studije u periodu 2011.-2016. bio je 17. U istom periodu je na mjeri HZZ-a bilo 9 osoba na stručnom osposobljavanju. Od toga su 4 osobe na mjeri javnih radova u području od posebne državne skrbi (Pakrac i Lipik). Uplate u proračun od doprinosa za mirovinsko osiguranje radnika (I.stup), doprinosa za zdravstveno osiguranje, poreza i prireza na dohodak, te PDV-a višestruko premašuju namjenske proračunske donacije koje su isplaćene CMS-u u istom periodu. Grafikon 4.

Grafikon 4.

Poslovanje Centra za mirovne studije je transparentno, godišnja izvješća su redovito objavljena na mrežnim stranicama udruge - www.cms.hr, te je usklađeno sa Zakonom o udrugama (NN 74/14), Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN 121/14), Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine, br. 1/15) te Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine, br. 31/15)

U Zagrebu, 05.03.2017.